

TEMMUZ PANELİ

2021

“15 Temmuz’un Ardından”

**15 TEMMUZ
PANELİ
2021
“15 Temmuz’un Ardından”**

Panel Başkanı

Prof. Dr. Ahmet KUTLUHAN

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. İbrahim KISAÇ

Prof. Dr. Necip ATAR

Prof. Dr. Selçuk Burak HAŞILOĞLU

Moderatör

Prof. Dr. M. Ensar YEŞİLYURT

Yayına Hazırlayan

Mustafa YILMAZ

Denizli, 2021

Pamukkale Üniversitesi Yayınları No: 34

Bu kitabın basım ve yayım hakkı Pamukkale Üniversitesi'ne aittir. Bütün hakları saklıdır.

Kitabın tümü ya da bölümü/bölemleri Pamukkale Üniversitesi'nin yazılı izni olmadan elektronik, optik, mekanik ya da diğere yollarla basılamaz, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

©Copyright 2017, by Pamukkale University. All rights reserved.

No part of this book may be printed, reproduced or distributed by any electronical, optical, mechanical or other means without the written permission of Pamukkale University.

Kapak Tasarımı: Hasan SARI

rgbsari@hotmail.com

ISBN 978-975-6992-89-0

Birinci Baskı

Basım Yeri

Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Tesisleri İktisadi İşletmesi, Baskı Merkezi, Denizli 2021

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
Moderatör Prof. Dr. M. Ensar Yeşilyurt.....	iii
15 Temmuz'un İletişimi: Medyanın Rolü, Kriz İletişimi ve Halkla İlişkiler Açısından Bir Değerlendirme	1
Eylin Aktaş	
FETÖ'nün Dinî Verileri İstismarı Üzerine	13
Harun Abacı	
15 Temmuz Gecesi Genelkurmay ve Ankara'da Yaşananlar	31
Kerim Taşkırıan	
15 Temmuz Nasıl Bir Darbedir?	39
Şaban Şimşek	

ÖNSÖZ

15 Temmuz 2016...

Asla unutmayacak ve unutturmayacağız...

Terör örgütü FETÖ'ye bağlı vatan hainlerinin teşebbüs ettiği hain darbe girişimi ülkesine, demokrasisine, anayasal düzenine, özgürlüğüne ve güçlü Türkiye idealine sahip çıkan aziz milletimizin cesaret ve ferasetiyle bertaraf edilmiştir. Tarihinde nice şanlı zaferler kazanmış ecdadın torunları tarafından yine aynı birlik ve bağımsızlık inancıyla bir kahramanlık destanına dönüşmüştür. Çanakkale Zaferi'nden Milli Mücadeleye, Kurtuluş Savaşı'ndan 15 Temmuz Destanına uzanan bu şanlı duruş her daim canlı olacaktır. Tarihi boyunca istiklalini, milli birlik ve bütünlüğünü her şeyin üstünde tutmuş bu uğurda büyük kayıplar vermiş ve türlü imkânsızlıklara rağmen kanının son damlasına kadar savaşmış aziz milletimiz rengini şehitlerimizin kanından alan ay yıldızlı al bayrağımızın gölgesindeki bu aziz vatanda sonsuza dek hür yaşamaya yemin etmiştir. Ecdadından aldığı vatan, millet ve bayrak sevgisiyle, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan öncülüğünde yine aynı kararlılıkla korumaya ant içen sağduyulu ve vatansever komutanlarımız, askerlerimiz, polisimiz, devlet yetkililerimiz ve toplumumuzun her kesiminden halkımız hainlere karşı dik durarak tüm dünyaya devlet millet birlikteliğinin en güzel örneklerinden birini sergilemiştir. Tarihimizde öylesine misaller vardır ki çok uzağa gitmeye gerek yok. 15 Mayıs 1919'da Denizli'de Müftü Ahmet Hulusi Efendi'nin Millî Mücadeleyi başlatan o şanlı seslenişi hâlâ şuurumuzdadır. Yüzyıl öncesinden günümüze uzanan hatta 15 Temmuz 2016'daki şanlı destanda tezahür eden kutlu seslenişte Müftü Ahmet Hulusi Efendi bakın neler söylemiştir:

“Silahımız olmaya bilir topsuz, tüfeksiz sapan taşlarıyla da düşmanın karşısına çıkacağız. İstiklal aşkı vatan sevgisi hassasiyet şuurumuzla kalbimizdeki imanla mücadelemizin sonunda zaferi kazanacağız. Bu uğurda canını verenler şehit kalanlar gazilerdir. Bu mutlak olarak cihad-ı mukaddestir. Sizlere vatanımızı düşmana teslim etmenin çaresiz olduğunu söyleyenler düşman esareti altında olanlardır. Onlar irade ve kararlarına sahip değillerdir. Bu vaziyette

onların emri ve fetvası aklen ve şeran caiz, makbul ve muteber değildir. Meşru olan münhasıran vatan müdafası ve istikrarınan cihattır. Korkmayınız! Meyus olmayınız! Bu livay-ı hamdin altında toplanınız ve mücadeleye hazırlanınız. Müftünüz olarak cihad-ı mukaddes fetvasını ilan ve tebliğ ediyorum.”

15 Temmuz 2016 Türk tarihi açısından derin bir şuurun tezahürü olarak ülkenin bölünmez bütünlüğü ve istikbali için hiçbir tereddüt yaşamadan silahı, topu, tüfeği olmadan buna mukabil tankla, topla, tüfekle, uçakla ve silahla bürünmüş vatan hainlerinin karşısına çıkıp iman dolu göğsünü siper eden vatan evlatlarının olduğunu gösterdi.

Bu imanlı ve inançlı halk; Çanakkale’de Millî Mücadele’de ve Kurtuluş Savaşı’nda olduğu gibi bir milletin asıl gücünün inanç, cesaret, iman ve kararlılık olduğunu dosta düşmana ilan etmiş gelecek nesiller için ise eşsiz bir örnek temsil etmiştir. Öyle ki **“Bugün ölmek için güzel bir gün annem.”** diyebilen iman dolu vatan evlatlarını 15 Temmuz’da bir kez daha gördük. Bu; dün böyleydi, bugün de böyle, yarın da böyle olacak.

Pamukkale Üniversitesi olarak bizlerde bugünün unutulmaması için farklı yönleri ile ele aldığımız 15 Temmuz panelimizi düzenledik. Ortaya çıkan bu eserle birlikte 15 Temmuz 2016 gecesini daha iyi anlayacağız ve unutmayacağız. Bu vesile ile eli kanlı FETÖ tarafından teşebbüs edilen hain darbe girişimini bir kez daha nefretle kınıyor, vatanın bütünlüğü ve milletin birliği adına canlarını feda eden aziz şehitlerimizi rahmet, şükran ve saygıyla anıyoruz. Hiç şüphesiz ki şehitlerimiz kalplerimizdeki mümtaz yerlerini daima muhafaza edeceklerdir. Gazilerimize de sağlıklı bir ömür temenni ediyoruz. Cenab-ı Hak’tan vatanımızın bütünlüğü ve milletimizin birliğine kasteden benzeri bir olayı yaşatmamasını niyaz ederiz.

Prof. Dr. Ahmet KUTLUHAN
Pamukkale Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. M. Ensar YEŐILYURT

Sayın Valim, Sayın Rektörüm, Denizli ve Pamukkale Üniversitesinin Sayın Yöneticileri, Sayın Hocalarım, Öğrencilerimiz ve Misafirlerimiz

Devletimizin ve Milletimizin tarihindeki önemli ve acı bir tecrübe ve acı bir günün arifesindeyiz. Çünkü hain bir darbe teşebbüsü sonucunda 251 kahramanımız şehit, 2196 kahramanımız ise gazi oldu. Şehitlerimize tekrar rahmet, gazilerimize, aileler ve şehitlerimizin ailelerine ise bundan sonraki hayatlarında mutluluk ve esenlikler diliyorum.

Öte yandan Türk Milleti için bugün özel bir gün çünkü milletimiz cesaret ile darbe teşebbüsüne karşı koydu ve bu mücadeleden muaffakiyet ile çıktı, demokrasi ve devletimizin değerlerini korudu. Bugünü artık bir yandan da demokrasi ve milli birlik gününe çevirdi.

Burada korsan bir bildiri sunma durumunda kalmamak için sözü daha fazla uzatmadan, darbe teşebbüsü, FETÖ ve mankurtları ile işbirlikçileri, bu hain darbenin nedenleri, nasıl olduğu, sonuçları ve geleceğe yönelik yansımaları ve öğrettikleri konusunda çok değerli bilgilerini bizimle paylaşacak olan çok değerleri araştırmacıları ve hocalarımızı sırasıyla kürsüye davet etmek istiyorum.

**15 TEMMUZ'UN İLETİŞİMİ:
MEDYANIN ROLÜ, KRİZ İLETİŞİMİ VE HALKLA İLİŞKİLER AÇISINDAN
BİR DEĞERLENDİRME**

Doç. Dr. Eylin AKTAŞ*

Giriş

15 Temmuz 2016 tarihinde FETÖ tarafından kalkışılan darbe girişiminin sebepleri ve sonuçları ile ilgili pek çok açıdan değerlendirme yapılmıştır. Özellikle bu olayın siyasî, dinî, tarihî, toplumsal, psikolojik yönleri çok önemlidir ve demokratik kazanımların sürdürülmesi için bu çalışmaların daha da derinleştirilmesi gereklidir. Ancak 15 Temmuz ve iletişim alanı ile ilişkisi (Medya ve medyanın bu süreçte oynadığı rol haricinde) üzerinde yeteri kadar durulmamış bir konudur.

Bu doğrultuda bu çalışmada 15 Temmuz ve iletişim ilişkisini üç ana başlıkta aktarmak istiyorum. Öncelikle 15 Temmuz darbe girişiminin önlenmesinde kilit rol oynayan medya ve özellikle sosyal medya ayağından kısaca söz edeceğim. Ardından 15 Temmuz darbe girişiminin ortaya çıkardığı kriz ve bu kriz ve bu kriz sürecinde yürütülen kriz iletişimini temel ilkeler düzeyinde kısaca değerlendireceğim. Sonrasında 15 Temmuz'un özellikle son iki senedir Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı idaresinde kurumsallaştırma çalışmalarından, bu çalışmaların neden önemli olduğundan ve hangi yöntemi izlediğinden yani 15 Temmuz'un halkla ilişkiler ile ilişkisinden söz etmeye çalışacağım.

---

* Pamukkale Üniversitesi, İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, Denizli. 1978 İzmir doğumlu olan AKTAŞ, ilk, orta ve lise eğitimini aynı kentte tamamlamıştır. Ege Üniversitesi İletişim Fakültesinden mezun olan AKTAŞ, yüksek lisansını Dokuz Eylül Üniversitesi, doktora eğitimini de yine Ege Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım alanında tamamlamıştır. Evli ve bir çocuk annesi olan AKTAŞ, halkla ilişkiler, kurumsal iletişim, bütünleşik pazarlama iletişimi ve kent markalaşması alanlarında çalışmaktadır. 2018 yılında Halkla İlişkiler alanında doçent unvanını almış olup, halen Pamukkale Üniversitesi İletişim Fakültesinde görev yapmaktadır.

15 Temmuz ve Medya

Medyanın Toplum Algısını Şekillendirmede Üstlendiği Rol ve Darbelerde Medya Kuruluşlarının Hedef Alınmasının Sebebi Nedir?

Genel olarak bakıldığında medya toplumu şekillendirmede, toplumun algısını yönlendirmede çok önemli bir role sahiptir. Toplumun nasıl hareket edeceğine yön veren, toplumun beğenilerini, tercihlerini, düşünce ve davranışlarını şekillendiren bu rol elbette darbelerde de ilk hedeflenen noktalardan biri olmasına sebep olmuştur.

Geçmiş Darbelerde Medya Nasıl Bir Rol Üstlendi?

Geçmiş darbelerde özel TV ve radyo kanalları olmadığı için dönemin radyo (27 Mayıs) ve televizyonunu (12 Eylül) ele geçirmek neredeyse darbeyi gerçekleştirmek anlamına gelmekteydi. Ele geçirilen medya organı ile halk yönlendirilmiş, tepkiler önlenmiştir.

Diğer taraftan yine geçmiş darbelerde yazılı basın da darbeyi meşrulaştıran bir rol üstlenmiş, halkın onaylamasa bile darbeye karşı çıkması medyanın tutumu nedeniyle de mümkün olmamıştır.

15 Temmuz Darbe Girişiminin Önlenmesinde Medyanın Rolü

15 Temmuz darbe girişiminde de benzer bir durumla karşılaşmıştır. TRT ele geçirilerek spikere zorla bir bildiri okutulmuş, ardından CNN Türk, Hürriyet binaları basılmış, Türk Telekom ve TÜRKSAT'a müdahalelerde bulunulmuş, internete girişler engellenmeye çalışılmıştır. Haberleşme ağına, halkın haber alma hakkına yönelik bu saldırılar, günümüz medya ortamlarının, özellikle sosyal medyanın çeşitliliği karşısında başarılı olamamıştır.

Geleneksel medya, sosyal medya ortamları ve mobil araçlar birer iletişim kanalı olarak hem profesyonel hem de yurttaş gazeteciliğinin en güzel örneklerinin verilmesinde büyük katkı sağlamışlardır. CNN Türk Ankara Temsilcisi Hande Fırat'ın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile yaptığı görüşme önemli bir dönüm noktası yaşanmasını sağlamıştır. Ayrıca yurttaş muhabirliği

15 Temmuz'un Ardından

bağlamında vatandaşların edindikleri bilgileri, çektikleri fotoğrafları ve videoları paylaşmaya başlaması, bazı gerçek olmayan görüntü ve bilgilerin de yayılmasının önüne geçmiş, yayılanların ise gerçek olmadığı anlaşılmıştır. Diğer taraftan medyalararası (transmedya) uygulamalar da halkın doğru bilgiye erişiminde önemli rol oynamıştır (FaceTime-TV, Periscope-TV, WhatsApp-TV gibi).

Diğer taraftan geçmiş darbelerde yaşanmamış ve demokrasi adına önemli bir başka durum oluşmuştur.

Geçmiş dönemlerde medya; darbenin gerçekleşmesinden, darbeden yana tavır gösterirken 15 Temmuz'da bu değişmiştir. Medya demokrasiden yana tavır almıştır. Medyanın kendi özünü de oluşturan demokrasi ve özgürlüklere sahip çıkışı, ülkemizde medya tarihi açısından önemli bir evreye geçildiğini işaret etmektedir.

Medyanın bu tavrı ve ülkemizin lider ve politikacılarının kitle medyasında halkı bilgilendirmesi ve yönlendirmesi halkın tepki vermesini sağlamış, halkın verdiği tepki ise 15 Temmuz darbe girişiminin başarısızlıkla sonuçlanmasında büyük rol oynamıştır. Özellikle Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın FaceTime aracılığı ile canlı yayına bağlanması ile tepkiler sokağa taşınmıştır.

15 Temmuz Darbe Girişimi Toplumsal Algı Araştırması bulgularına göre 15 Temmuz gecesi sokağa çıkma kararında etkili olan üç olay vardır (Miş vd., 2016:32):

- 1) TRT'deki darbe bildirisi
- 2) Erdoğan'ın canlı yayında halkı sokağa çağırması
- 3) Camilerden sela okunması

İletişim biliminde Suskunluk Sarmalı (Elisabeth Noelle-Neumann) olarak adlandırılan bir kuram vardır. Bu kurama göre insanlar, kendi düşünceleri toplumun egemen düşüncesinden farklı olduğu zaman dışlanma korkusu nedeniyle sessiz kalırlar. Medya da toplumun egemen görüşünü yansıtır. Bu doğrultuda yukarıda yer alan üç olay halkın suskunluk sarmalını kırarak (Dündar, 2018) harekete

15 Temmuz'un Ardından

geçmesine vesile olmuş, medya da bu süreçte destekleyici rol oynamıştır.

“Yeni medya eski darbeye karşı (Özcan, 2017:119)”

Sosyal medya ortamları 15 Temmuz darbe girişimi ile ilgili bilgilendirmelerin yapılmasında, bu sayede halkın söz konusu girişime tepki göstermek amacıyla sokağa çıkmasında çok etkili olmuştur.

FaceTime aracılığı ile görüşmelerin, WhatsApp aracılığı ile muhabir yurttaşların gönderdiği görsel ve işitsel materyallerin, Periscope aracılığı ile canlı yayınların, Facebook, Instagram aracılığı ile görüntülerin, Twitter aracılığı ile gündemin kitle medyasına taşınabilmesi daha çok kişinin bilgi almasını mümkün hale getirmiştir.

Bilindiği gibi Twitter ülke ve dünya gündeminin belirlendiği bir mikroblogtur. 15 Temmuz gecesi ve sonrasında Twitter'daki rakamlara baktığımızda:

- 15 Temmuz gecesi atılan tweetler normal bir güne göre 35 kat fazladır (Dündar, 2018).
- 15 Temmuz darbe girişimi gecesi saat 22.00'den itibaren atılan tweet sayısı sürekli artış göstermiş ve 16 Temmuz günü bu artış oranı yüzde 223'e ulaşmıştır (Miş vd., 2016:67).
- 15 Temmuz ve 17 Temmuz tarihleri arasında toplam 34 milyon 818 bin 329 tweet atılmış ve bu tweetler 15 milyar erişime ulaşmıştır (aljazeera.com.tr, 2016).
- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın FaceTime aracılığıyla CNN Türk televizyonuna bağlanması sonrasında atılan tweet sayısı en yüksek noktaya ulaşmıştır. (Miş vd., 2016:67).
- 15 Temmuz gecesi Cumhurbaşkanlığının resmi Twitter hesabından yapılan, “Bu kalkışma hangi aşamaya gelirse gelsin, bu akşam sokaklara sahip çıkmaya devam etmeliyiz. Zira her an yeni bir hareketlenme olabilir.” açıklaması gecenin en çok etkileşim alan tweeti olmuştur. (Miş vd., 2016:67)

15 Temmuz'un Ardından

15-19 Temmuz tarihleri arasında Türkiye çapında hakkında en çok tweet atılan konu ve etiketler (Miş vd., 2016:68):

#nedarbenediktatörlük,#darbeyehayır,#askerimedokunma,
#NoCoupinTurkey,#DemokrasiBayramı,#milletarih yazıyor,
#DarbeciyiYargılaErlereDokunma,#ObamaExtraditeGulen,
#AskerimeSevgimSonsuz, #VatanBirBayrakBir,
#UyumuyoruzÇünkü,#KahramanMilletinŞerefliNöbeti
#Türkiyeyenilmedi, #başkomutanMKATATÜRK olmuştur.

Geçmişte olduğu gibi 15 Temmuz'da da darbe yanlısı bir tavır sergilemesi beklenen medya organlarının darbe karşısında tavır alması ve sosyal medyanın sağladığı olanaklar ile geçmiş darbelerde yaşanan "Suskunluk sarmalı" kırılmış (Dündar, 2018) ve medya bu sayede halkın darbeye karşı harekete geçmesine olanak sağlamıştır. Diğer taraftan medya ve iletişim ağının kontrol altına alınamayışı ve kişilerarası ve kitle iletişiminin devamı, darbenin başarısız olmasında önemli rol oynamıştır. Bu nedenle hem sosyal medya hem de geleneksel medyanın 15 Temmuz darbe girişiminin başarısız olmasında kilit bir rolü olmuştur.

15 Temmuz ve Kriz İletişimi

Medyanın rolü haricinde 15 Temmuz'a iletişim açısından baktığımızda ortaya çıkan kriz ve bu kriz sürecinde nasıl iletişim kurulduğu bir diğer önemli konudur. Bu süreçte Cumhurbaşkanlığı ve devlet kurumlarının hem krizi hem de kriz iletişimini başarılı bir şekilde yönettiği görülmektedir. Kriz İletişiminin temel ilkeleri çerçevesinde 15 Temmuz krizi nasıl değerlendirilebilir, buna bakalım:

- *Bir kuruluş, krizlerle ve sorunlarla eğer hedef kitleleri ile iyi, uzun süreli ilişkiler kurmuşsa başa çıkabilir.* Cumhurbaşkanlığı ve devlet kurumlarının halkla kurdukları önceki iletişimleri ve yarattıkları güven 15 Temmuz krizinin atlatılmasında çok önemli bir rol oynamıştır.
- *Kriz döneminde hedef kitlelerin, halkın belirsizlik yaşamaması için bilgi paylaşımı çok önemlidir. Anında (zaman baskısı) ve*

15 Temmuz'un Ardından

doğru bilgi paylaşılmalıdır. Bilgi paylaşımında gecikme olursa veya paylaşılan bilgiye yönelik güven zedelenirse kriz çok daha derinleşir. Bu nedenle kriz durumlarında kamuoyunu, medyayı ve diğer paydaşları bilgi konusunda besleyen krizi yaşayan kurumun kendisi olmalıdır. 15 Temmuz günü devletin üst mercilerinin sıklıkla yaptığı doğru bilgilendirmeler, 15 Temmuz darbe girişiminin başarısızlıkla sonuçlanmasını sağlamış, medya ve halkın tepki göstermesine vesile olmuştur.

- *Medya kriz dönemlerinde müttefik olarak görülmesi gereken bir konumdadır. 15 Temmuz darbe girişiminin önlenmesinde geleneksel ve yeni medyanın bir arada etkili bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Özellikle sosyal medya, hem 15 Temmuz darbe girişimi ile ilgili bilgi sağlamada (dezenformasyona rağmen) hem de halkın örgütlenerek darbe girişimine karşı direnmesinde kilit bir rol oynamıştır.*
- *Kanaat önderleri, influencerlar günümüz iletişim dünyası bakımından önem taşırlar. Kriz iletişimde onlardan yararlanılması mesajın doğru kanal aracılığıyla aktarılması ve etkili olması bakımından fayda sağlar. 15 Temmuz ülkemizdeki önemli gazetecilerin, politikacıların, sanatçıların, bloggerların vs tepki göstererek kendi kitlelerini harekete geçirdikleri bir süreç olmuştur.*
- *Kriz iletişimde lider oldukça önemlidir. Cumhurbaşkanı Erdoğan 15 Temmuz darbe girişimi sırasında sahip olduğu liderlik becerilerini çok başarılı bir şekilde kullanmış ve bu liderlik becerileri darbenin önlenmesinde oldukça etkili olmuştur.*

Yukarıda sayılan temel ilkeler düzeyinde bile değerlendirildiğinde 15 Temmuz darbe girişiminin yol açtığı krizin başarılı bir şekilde yönetildiği, bu süreçte halkla ve paydaşlarla iletişimin etkili bir şekilde kurulabildiği rahatlıkla söylenebilir.

15 Temmuz'un Ardından

15 Temmuz ve Halkla İlişkiler

15 Temmuz darbe girişiminin iletişim bakımından değerlendirildiği bu çalışmada özellikle üzerinde durulması gereken kısımlardan bir diğeri 15 Temmuz'un halkla ilişkiler, yani halka nasıl anlatıldığı, nasıl anlatılması gerektiği ile ilgili kısımdır.

15 Temmuz ile İlgili Yürütülen Algı Araştırmaları

15 Temmuz darbe girişiminin nasıl algılandığının ortaya çıkarılması, 15 Temmuz'un sağladığı demokratik kazanımların sürdürülmesi açısından önemli bir konudur.

15 Temmuz'un nasıl algılandığına ilişkin yürütülen çalışmalar arasında N. Miş ve diğeri tarafından 2016 yılında gerçekleştirilen 15 Temmuz Darbe Girişimi Toplumsal Algı Araştırması öne çıkmaktadır. Ayrıca ülkemiz üniversitelerinde görev yapan iletişim akademisyenleri arasında da 15 Temmuz algısı ile ilgili yürütülen çalışmalar vardır. Ancak 15 Temmuz'un halkın farklı kesimleri tarafından nasıl algılandığına yönelik bu araştırmalara yenilerinin eklenmesi gerektiği çok açıktır.

Bunun temel nedeni, 15 Temmuz'un halka nasıl anlatılacağına ilişkin stratejilerin geliştirilmesinde 15 Temmuz'un nasıl algılandığına yönelik araştırma bulgularının çok değerli bilgiler verecek olmasıdır.

Bir Halkla İlişkiler Yöntemi Olarak Kampanya ve 15 Temmuz İletişimi

Halkla ilişkilerde bir kurum, ürün, kişi veya özel gün için iletişim çalışmaları yürütülürken stratejik kampanya süreci bir yöntem olarak kullanılmaktadır. Kurumların, ürünlerin rutin iletişim faaliyetlerinin dışında, belirli hedef kitlelerle iletişim kurmak için kullanılan bu yöntem döngüsel olarak işleyen 4 ana aşamadan oluşur. Bu aşamalar; 1) Araştırma, 2) Planlama, 3) Uygulama, 4) Ölçme ve Değerlendirme aşamalarıdır.

Özetle süreç şöyle işler: Belirli bir kurum, ürün, kişi, konu veya 15 Temmuz gibi milli bir gün için **Araştırma** aşamasında ikincil ve birincil veri kaynaklarından yararlanılarak durum analizi yapılır. Bu

15 Temmuz'un Ardından

analiz iç ve dış çevre unsurlarını, önceki araştırmaları, deneyimleri ve hedef kitlelere yönelik araştırmayı içerir. Bu aşamanın etkili bir şekilde yürütülmesi planlama aşamasında alınacak stratejik kararlar için hayati önem taşımaktadır.

Planlama aşamasında yapılan durum tespiti üzerine; iletişim sorunu, kampanya amacı (Sorunu çözmek için hangi amaca ulaşmalıyım?), kampanya hedefleri (Amaca ulaşmak için ölçümlenebilir hedeflerim neler?), hedef kitleler ve özellikleri (Bu hedefleri başarmak için kime ulaşmalıyım?), iletişim ve mesaj stratejisi-tema (Ne söylemeliyim?), medya ve teknikler (Nerede söylemeliyim?), kampanya stratejisi (Nasıl söylemeliyim?) gibi temel kararlar verilir. Bu kararların hepsi birbirini izler ve uygulama aşamasındaki başarıyı belirler.

Uygulama aşamasında planlamada verilen kararlar çeşitli iletişim uygulamaları (Yazılı-basılı araçlar, görsel-işitsel araçlar, etkinlikler, yeni medya) aracılığıyla hayata geçirilir. Bu uygulamalar ile ilgili en önemli konulardan biri yukarıda belirlenen tema (İletişim ve mesaj stratejisi) çerçevesinde hazırlanmaları gerektiğidir. Bir diğeri ise doğru zaman ve yerde hedef kitle ile bu mesajı buluşturmadır (Medya planlama).

Mesaj stratejisi (Tema) tüm uygulamaları biçimlendiren kilit bir rol oynar. Bu noktada önemli olan hedef kitleyi tutarlı, bütünlüklü bir mesaj bütünlüğü ile buluşturmadır. Çünkü hedef kitleler mesaj bombardımanı altındadır. Bu sebeple temanın yazılı, görsel, işitsel, deneyim odaklı içeriklere dönüştürülerek tutarlı, bütünlüklü, tek sesli bir şekilde uygulamalara aktarılabilmesi, bu aktarımın da çeşitli mecralar aracılığıyla yapılabilmesi çok önemlidir (360 derece iletişim).

Uygulama aşamasını **Ölçme ve Değerlendirme** aşaması izler ve kampanyanın hedeflerine ulaşp ulaşmadığı, hangi uygulamanın nasıl bir etki yarattığı çeşitli araştırma teknikleri ile bu aşamada ölçümlenir.

Halkla ilişkilerde kullandığımız bu yöntem 15 Temmuz'un halkla anlatılmasında nasıl kullanılabilir ya da kullanılıyor mu?

15 Temmuz'un Ardından

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı 15 Temmuz Çalışmaları Bize Ne Söylüyor?

2019 itibariyle 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü Anma Etkinliklerinin koordinasyon görevi Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'na verilmiştir. Bu görev doğrultusunda İletişim Başkanlığı tarafından 15 Temmuz ile ilgili yürütülen çalışmalar yukarıdaki akışı izleyen kampanyanın parçaları olarak okunabilir.

Belirli bir araştırma altyapısına dayandırılarak hazırlanmış olduğu anlaşılan planlama süreci (Strateji Belgeleri) çok ayrıntılı olarak ve 360 derece (Bütünleşik) iletişim prensipleri gözetilerek belirlenmiştir.

İletişim Başkanlığı tarafından hazırlanan 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü Anma Etkinlikleri Strateji Belgesi (Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 2021) ile yurt içinde ve yurt dışında ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler kampanya sürecine dahil edilmektedir. Bu kuruluşlardan az önce anlatılan uygulama aşamasının Türkiye'ye yayılmış dalları gibi işlev görmeleri, belirlenen iletişim stratejilerine uyumlu uygulamalar üretmeleri beklenmektedir. Bu sayede Türkiye'nin her yerinde 15 Temmuz ile ilgili bütünleşik bir mesaj aktarılacaktır.

İletişim Başkanlığı'nın 2021 yılı 15 Temmuz etkinlikleri için belirlediği ana tema ve alt temalar şu şekildedir:

2021 Yılı Ana Teması: "Türkiye Geçilmez"

Alt Temalar: "Milli İrade Geçilmez", "Mavi Vatan Geçilmez", "Siber Vatan Geçilmez", "Eren Bülbül Geçilmez", "Milli Uzay Programı Geçilmez", "Akıncı SİHA Geçilmez", "Havalimanları Geçilmez", "TBMM Geçilmez", "Gölbaşı Geçilmez", "Kahramankazan Geçilmez", "Kızılay Geçilmez"

"Türkiye Geçilmez" teması, sadece 2021 yılı etkinlikleri ile değil, Türkiye'nin 2023-2053-2071 vizyonu ve ülkemizin dış politika, enerji, savunma, ulaştırma ve altyapı, teknoloji, uzay, havacılık, eğitim, sağlık gibi alanlarda gerçekleştirdiği atılımlar ile de

15 Temmuz'un Ardından

ilişkilendirilmektedir. Bu doğrultuda oldukça kapsayıcı bir temanın belirlendiği görülmektedir.

Yurt içinde ve yurt dışında hangi söylemlerin öne çıkarılacağı, kurum ve kuruluşlar tarafından önerilen uygulamalar ile ilgili nasıl bir süreç izleneceği, 360 derece iletişim çerçevesinde hangi tip uygulamaların gerçekleştirilebileceği gibi kampanya sürecinin planlama ve uygulama aşamalarına ilişkin ayrıntılar strateji belgesinde yer almaktadır.

Yine İletişim Başkanlığı tarafından 15 Temmuz Milli Birlik ve Anma Günü için bir kurumsal kimlik (Görsel kimlik) oluşturulmuştur. Ayrıca görsel ve işitsel (Fotoğraflar, videolar, grafikler vb.) ve yazılı (Kitaplar, raporlar) öğelerin başarılı bir dizayn ile kullanıldığı bir kurumsal web sitesi kurulmuştur.

15 Temmuz ile ilgili yürütülen bu çalışmalar; yani çeşitli kurum ve kuruluşların kampanya sürecinin bir parçası haline getirilmesi, bütünleşik (360 derece) bir mesaj yapılandırılması için sürecin koordine edilmesi, kurumsal kimlik yapılandırılması gibi uygulamalar 15 Temmuz Milli Birlik ve Anma Günü'nü kurumsallaştırmak amacıyla çalışmaların yürütüldüğünü göstermektedir. Demokratik kazanımlara sahip çıkılmaya devam edilmesi ve darbelere karşı durmada desteğin sürdürülebilmesi için 15 Temmuz'un halka etkili bir şekilde anlatılması amacıyla yürütülen bu çalışmalara uyum sağlamada özen gösterilmesi çok önemlidir.

SONUÇ OLARAK

Medya ve özellikle de sosyal medya 15 Temmuz günü darbe girişiminin seyrinin değişmesinde çok önemli bir rol oynamıştır. Suskunluk sarmalı kırılmış ve halk darbe girişimine tepki göstermiştir. Medya bundan sonraki süreçte de önemli rol oynayacak ve yeni medya olanakları ile bu önem giderek artacaktır.

Kriz iletişimi açısından 15 Temmuz darbe girişiminin yol açtığı krizin başarılı bir şekilde yönetildiği, bu süreçte paydaşlarla iletişimin etkili bir şekilde kurulabildiği görülmektedir.

15 Temmuz'un Ardından

Halkla İlişkiler açısından bakıldığında ise Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın son iki senedir yöntem olarak başarılı bir şekilde yürüttüğü iletişim çalışmaları ile ne yapılmaya ne anlatılmaya çalışıldığının kurumlar tarafından çok dikkatli bir şekilde incelenmesi, doğru anlaşılması ve buna göre uygulamalar üretilebilmesi 15 Temmuz'un kurumsallaştırılması bakımından büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKLAR

- Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı (2021). 15 Temmuz Milli Birlik Günü Anma Etkinlikleri Strateji Belgesi 2021.
- Dündar, L. (2018). Yeni Medya ve Siyasal Katılım: 15 Temmuz Örneği. *Akademik Bakış*, 11(22).
- Kurt, T. (2017). 15 Temmuz Darbe Girişiminde Sosyal Medyanın Rolü. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Miş, N., Gülener, S. Coşkun, İ, Duran, H. Ve Ayvaz, M.E. (2016). *15 Temmuz Darbe Girişimi Toplumsal Algı Araştırması*, İstanbul: SETA.
- Özcan, A. (2017). Yeni Medya Eski Darbeye Karşı: 15 Temmuz 2016 Darbe Girişiminde Medyanın Etkisi. *Uluslararası 15 Temmuz ve Darbeler Sempozyumu*, 26-28 Ekim 2017, Kartepe, Kocaeli, ss.19-136.
- aljazeera.com.t

FETÖNÜN DİNÎ VERİLERİ İSTİSMARI ÜZERİNE

Harun ABACI*

Bu çalışmada fetönün dinî esas ve kavramları istismar etmesi konusu ele alınmıştır. Fetönün dinî yönü ele alınarak yapının Kur'ân ve sünnet verilerini kendi amaçları doğrultusunda ne şekilde te'vil ettiği ortaya konulmuştur. Hz. Peygamberin vârisi ve onun niteliklerine sahip bir lider konumunda masum imam anlayışı, takiyye tavrı, vahiy mesabesinde görülen ilham ve rüyayı araçsallaştırma gibi hususların örgütün amaçlarına nasıl hizmet ettirildiği dinî temellendirme yönüyle ele alınmıştır. Örgütün bu olguları dinî bir temele dayandırmasının arka planında akli ve vicdanî devre dışı bırakmak ve lidere koşulsuz teslimiyet anlayışı hakimdir. Halbuki bu durum Kur'ân ve sünnette ahkam istinbatında aklın bir araç olarak kullanılması, dinin ana kaynaklarının kişiyi tefekkür ve sorgulamaya teşviki gibi esaslara aykırıdır.

Fetö, Bâtıniyye diye ifade edilen Haşîşiyye, Sabbâhiyye ve İsmâiliyye'nin te'vil anlayışıyla ve dinî tasavvurlarıyla¹ birçok ortak noktaları bulunmaktadır.² Bu nedenle Fetönün dinî algılama ve nasları te'vil yöntemi, söz konusu Bâtınî gruplarla mukayeseli olarak ortaya konulmuştur. Böylece örgütün geçmişte hangi grupları örnek aldığı ya da benzeştiği yönleri açığa kavuşturulmuştur.

Fetö dinî nasları kendi amaçları doğrultusunda te'vil etmesinin en temel nedeni örgüte Müslümanları devşirme ve örgüt içinde hizmet veren Müslüman kitleyi kendi istekleri doğrultusunda kullanmaktır. Bir başka deyişle örgütün üst düzey yöneticileri³ kendi aslî amaçlarını din ile perdeleyerek alt tabakadaki örgüt bireyleri Allah yolunda cihat

---

* Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri, Tefsir Anabilim Dalı, Denizli. E-posta: harunabaci@pau.edu.tr. Orcid: 0000-0003-2259-5722

¹ bk. Ebü'l-Feth Muhammed b. Abdülkerim Şehristânî, *el-Milel ve'n-Nihal*, nşr. Ahmed Fehmi Muhammed (Beyrut: Dâru'l-kütübü'l-ilmîyye, 1992), 201; Farhad Daftary, *İsmaililer Tarih ve Kuram*, çev. Ercüment Özkaya (Ankara: Raslantı Yayınları, 2001), 399, 492-493; Ayşe Atıcı Arayancan, *Dağın Efendisi Hasan Sabbâh ve Alamût "Nizârî İsmâilileri"* (İstanbul: Yeditepe Yayınları, 2012), 173, 181-182.

² Mustafa Öztürk, "Fetö'nün Genel Karakteristiği ve Teolojisi", *Dini İstismar Boyutuyla 15 Temmuz Darbe Girişiminin Arka Planı*, ed. Osman Güman-Hülya Terzioğlu (İstanbul: Sakarya Üniversitesi, 2017), 3.

³ Ahmet Keleş, *Fetö'nün Günah Piramidi* (İstanbul: Destek Yayınları, 2016), 102-140.

15 Temmuz'un Ardından

etmek gibi ibadet süslemesiyle örgüte iştiyakla hizmetlerini sağlamaya çalışırlar.⁴ Örgüt kendisine hizmet eden bireylerden mutlak itaat talep etmekte ve hiçbir eleştiriye tahammül etmemektedir. Dolayısıyla mutlak itaatın temini ve hiçbir eleştiriye yol açılmaması adına dinî veriler te'vil edilerek meşruiyet zemini oluşturulmaktadır.

Gülen örgütün dinî temellerini sünnî gelenekteki biat ve itaat, Şîî gelenekteki imamet, ismet, mehdilik, tasavvuf-tarikat kültüründeki kutbiyet, rüya, ilham, Bâtınîlik, ve Hurûflilikteki cifr ve ebced gibi olgularla oluşturmuştur. Böylece örgüt faaliyetleri bu dinî kavramlarla meşru gösterilmeye çalışılmıştır.

Örgün Lideri Gülen'in Şahsiyetinin Kutsileştirilmesi

Fetönün yapısının temeli kerametleştirme çabasına dayanır. Gülen'in ve ailesiyle ilgili birçok menkıbeler uydurulmuştur. Bizzat Gülen'in kendisi ailesinin kütüğünü Hz. Peygambere bağlar. Ayrıca Gülen, kendi yaşamında birçok keramet türü olayların gerçekleştiğini örgüt bireylerine anlatarak kendisini Peygamberle özdeşleştirmeye ve mutlak itaat edilecek kişi konumuna çıkarmaya çalışmıştır.⁵ Buna örnek olarak Gülen'in bizzat kendisinin anlattığı şu olay zikredilebilir:

"Ben bir trafik kazası yaptığımda, arabamda teyp çalıyordu. Tehlikeyi görünce 'Allah!' diye bağırmışım ve teyp bu sesi kaydetmiş. O bantı bir arkadaşşıma verdim. Daha sonra Bedüzzaman'ın [Van kalesinden ayağı kayıp düştüğü esnada], 'Davam!' deyişşyle, benim 'Allah!' deyişşim arasındaki farkı değerlendirdim. Kendime ait ifadenin ne kadar bencil ve hodbince olduğunu gördüm. Gerçekten davasına dilbeste olmuş bir insan kendi kurtuluşunu hedefleyip, 'Allah!' diye bağırmıyor da 'Davam!' diye haykırıyor. Kaderini bütünşyle insanlığın kaderine bağlamış ve kendini

⁴ Öztürk, "Fetö'nün Genel Karakteristiği ve Teolojisi", 5.

⁵ Latif Erdoğan, *Fethullah Gülen Hocaefendi "Küçük Dünyam"* (İstanbul: AD Yayıncılık, 1995), 11-13.

15 Temmuz'un Ardından

bu istikamette programlamış bir yüce ruh, bir yüce kâmet: Evet, işte ıstırap insanının portresi! Ve işte onun talebelerinden birinin ruh haleti!”⁶

Bu olayda görüldüğü gibi Gülen hem başından belki de hiç olmamış ama olmuş gibi bir olayı anlatarak kendi ruh halinin ve bedeninin Allah zikri ile coşkunu ortaya koyar hem de Said Nursi ile kıyaslama yaparak sahte tevazu göstererek kerametine alçak gönüllülük katar. Böylece İslam âlimlerinin anlayışında yerleşik olan düstura göre velilerin kerameti gizlemeye çalışması ilkesine uymaya çalışır.

Gülen kendisinin ve örgütünün Peygamberler tarihi ve Hz. Muhammed'in yaşamının bir izdüşümü gibi göstermeye çalışır. Buna göre âdete kendini Hz. Peygamber, örgütte hizmet edenleri de sahabe gibi konumlandırır. Böylece kendi kişiliğine ve hizmetkârlarına kutsî bir konum atfeder. Nitekim Gülen buna ilişkin şu açıklamada bulunur:

“Ey Kutsîler! Devlet kuşu, saadet kuşu sizin başınıza ta devr-i saadette taç olarak kondu, biliyor musunuz? İki cihan serverinin soluduğu sohbet atmosferinden çıkan müjdeliler sizsiniz. Dünya sahnesinin son kutsî oyuncularını bu lütuf sizedir. Bu büyük görev sizedir, ey seçilmiş kutsîler. Her gece Resul-i Zîşân'ın başınızı okşadığına, sırtınızı sıvazladığına inanır mısınız? Sizi günahlardan koruduğunu söylesem inanır mısınız? İkinci devr-i saadetin seçilmişlerisiniz, desem inanır mısınız?”⁷

Gülen bu ifadelerinde örgüte hizmet edenleri sahabe ile özdeşleştirmiş hatta imalı bir şekilde onları sahabenin de üstüne çıkarmıştır. Nitekim sahabe gûnahtan korunmuş değildir. Ancak bu sözlerde ise örgüt hizmetkârlarının Peygamber gibi ismet sıfatına sahip olduğunu söyleyerek peygamber konumu atfetmektedir. Öyle ki Gülen'e göre Allah peygamberini risaletle görevlendirdiği gibi kendisini

⁶ M. Fethullah Gülen, *Fasıldan Fasıla 2* (İstanbul: Nil Yayınları, 1995), 140.

⁷ www.herkul.org

15 Temmuz'un Ardından

ve örgüt bireylerini “hizmet hareketi” için görevlendirmiştir. Dolayısıyla örgütsel faaliyetlere kutsî ve ulvî bir nitelik izafe edilmektedir. Ayrıca Gülen kendisini melekût âlemiyle bağlantılı göstererek yaptığı faaliyetlerin bir hikmeti barındırdığını ancak bu hikmeti bir sır olduğu için avamın anlaması mümkün değildir. Bu nedenle örgüt bireyleri hikmetini sorgulamadan tüm emirleri harfiyen yerine getirmekle yükümlüdür. Ancak bu şekilde sırlar âlemine yükselip evliyaullah mertebesinde yerini alırlar. Çünkü Gülen kendisini “ehlullah” ve “evliyaullah” gibi göstererek kendi emirlerine mutlak itaat edenleri kendi mertebesine yükseleceği imasında bulunur. Böylece Gülen, peygamber, sahabe, ismet, velayet, hikmet, himmet, sır ve şefaath kavramlarıyla örölü bir yapı kazandırdığı örgütüne bu şekilde bir dinî zemin oluşturmuştur.

Gülen'e göre Hz. Peygamberin ehl-i beytine mensup bazı kimseler Emevî ve Abbasî dönemlerde zulümden kaçarak Bitlis iline bağlı Ahlat'a sığınmışlardır. Kendisinin ataları da Ahlat'taki bu ehl-i beyte mensup ailedir. Bundan çıkan sonuca göre Gülen Hz. Peygamber soyundan gelmektedir. Ancak Gülen, soyunun şeceresi kaybolduğu için bunu ispat edemediğini belirtir.⁸ Böylece Gülen kendisinin mehdî-mesih bir vasfa sahip olduğunu ima eder. Mehdî vasfa sahip bir kişi gibi kendini gösteren Gülen bu özelliği sayesinde ilâhî ilhama mazhar olduğu iddiasını güder. O hem mehdî olması hem de ilahî ilhama mazhar olması özellikleriyle Allah'ı ve Hz. Peygamberi görüp konuştuğunu, yaptığı her icraatta bizzat Hz. Peygamberden onay aldığını iddia eder.⁹

Gülen çocukluk çağlarında boş ve yararsız işlerden uzak durması için gaybî-ilâhî ikazlara mazhar olduğunu sıkça dile getirir. Böylece âdeta doğumundan ölümüne kadar ilâhî bir inâyet ve ilhamla kuşatıldığını ifade etmeye çalışır. Onun çocukluk zamanına dair uydurduğu hikayelerden biri şöyledir:

⁸ M. Fethullah Gülen, *Fasıldan Fasıla 3* (İstanbul: Nil Yayınları, 2011), 125.

⁹ Öztürk, “Fetö'nün Genel Karakteristiği ve Teolojisi”, 13-14.

15 Temmuz'un Ardından

“Hayatımda iki defa düğüne gittim. Yaşım da küçüktü. Karşıda, düğünde içip içip oynayan erkekleri seyrediyordum. Yanıma bir sarhoş geldi; bana, ‘Senin burada işin ne?’ dedi ve suratıma bir tokat aşketti. O tokadın acısıyla, biraz da mahcup eve geldim. Diğerinde talebeydim. Yine düğüne gittim. Eve geldim, saatlerce kapıyı çaldım, ama duyuramadım. Sabaha kadar evin önünde, hem de karın altında bekledim. Hâlbuki babamın uykusu çok hafiftir. Dışarıda bir çıtırtı olsa uyanır. Buna rağmen benim o kadar kapı çalmamı duymamıştı. O gün donarak ölecektim. Her iki düğüne gidişimin tokadını da çok acele yedim.”¹⁰

Böylece o bu hikayelerle kendisiyle Hz. Peygamberin nübüvvet öncesi ilâhî korunmayla benzerlikler kurmaya çalışır. Bu benzerlik yoluyla kendisinin seçilmiş bir mehdî vafına sahip olduğu izlenimi vermeye çalışır. O bu vasfı kendisinde görerek Hz. Peygamberin sahip olduğu ismet vafına kendisinin de sahip olduğu ve dolayısıyla emirlerinde ve eylemlerinde hiçbir hata olamayacağını ima eder. Nitekim o, kendisinin masum olduğunu ifade etmek üzere şu açıklamalarda bulunur:

“Burada bir noktaya dikkat çekmek icap eder. Bir insanın farazî ve takdîrî olarak hata ve günah işleyebileceğini söylemek, onun bilfiil günah işlediğini söylemek anlamına gelmez. Onun için peygamberlerin dışında insanlığa kudve ve imam olacak dinî lider ve büyüklerin de Cenâb-ı Hak tarafından korunabileceğini söyleyebiliriz. Bunun Şia’ya ait ‘İmam masumdur’ düşüncesiyle uzaktan yakından alâkası yoktur. Mesela, ‘İmam Rabbânî

¹⁰ Gülen’in düzmece menkıbelerine dair sıkı bir eleştiri için bkz. Sükuti Memioğlu, “Mistik Hezeyanlar ve Yeni Bir Kutb-ı A’zam”, <http://www.iktibasdergisi.com>. Gülen’in bahsettiği tokat (şefkat tokadı) bir yönüyle kendisinin tıpkı peygamber gibi seçilmiş bir mübarek şahsiyet olarak Allah tarafından ikaz edildiğine işaret etmekte, diğer bir yönüyle de mankırtlarına, “Emre itaatsizlik ederseniz benim tokadımı yersiniz” mesajı vermektedir.

15 Temmuz'un Ardından

günah işleyebilir mi?' sorusuna, hepimiz, 'Evet, işleyebilir' deriz. Çünkü İmam Rabbânî peygamber değildir ve farazî olarak günah işlemesi mümkündür. Fakat acaba Rabbânî hayatında hiç günah işlemiş midir? İşte bu soruya verilecek cevap yukarıdaki cevap olmayacaktır. Çünkü hiç kimse İmam Rabbânî'nin işlediği küçük bir günahı dahi göstermeye veya ispat etmeye muktedir değildir. Demek oluyor ki zâtında günah işleyebilir olmak, günah işlemiş olmak demek değildir. Cenâb-ı Hak bu manâda evliyayı, asfiyayı ve kendisine yakın mukarrebîni korur ve onlara da günah işletmeyebilir."¹¹

Bu ifadelerden anlaşıldığı üzere Gülen kendisinin gûnahtan korunmuş olduğunu dolaylı bir şekilde ifade etmektedir. Sadece Gülen'in ismet vasfına vurgu yapılmaz, ayrıca te'vili mümkün görülen âyetler ve hadislerin Gülen'e işaret ettiği iddia edilir. Bu çerçevede Gülen'in şahsiyetinin manevî yüceliğini ortaya koyacak türden kerametler ve menkıbeler uydurulup örgüt üyelerinin sohbet meclislerinde anlatılır.¹² Onun manevî yüceliğine dair örgüt üyelerine anlatılanlardan bazıları şöyledir:

Altı yaşında iken hafızlığını tamamlamıştır. Hafızlığını hergün Kur'ân'dan sekiz cüz (160 sayfa) ezberleyerek yapmıştır.

Çocukluk çağında her gece Hz. Peygamber'i rüyasında görmüştür.

Tuvalette bir karınca görmüş ve onu kurtarmak için yarım saat boyunca çaba sarf etmiştir.

Çocukluk yıllarında medreseden eve döndüğü sırada gözü bir kadına ilişmiş ve bunun üzerine, "Allah'ım, ahirette

¹¹ M. Fethullah Gülen, *Sonsuz Nur 2* (İstanbul: Feza Yayıncılık, 1994), 149-150.

¹² Öztürk, "Fetö'nün Genel Karakteristiği ve Teolojisi", 21.

15 Temmuz'un Ardından

seni açık seçik göremeyeceğim; bu gözlerimi al!" diye dua etmiştir.

Yapılan Organizasyonların Kutsileştirilmesi

Fetö düzenlemiş olduğu Türkçe olimpiyatlarına Hz. Peygamber'in şeref konuğu olarak teşrif buyurması, Hz. Hatice'nin ışık evlerine ziyarette bulunması gibi dinî şahsiyetlerle örgütü kerametvârî bir yapıya dönüştürmeye çalışmıştır. Böylece âdeta yaptıkları her faaliyetin mukaddes ve cihad ruhu taşıyan manevî yönünü ortaya koyarak dinî bir dayanak oluşturmuşlardır. Bu şekilde örgüt bireylerinin hizmete ve Gülen'e olan bağlılık ve hayranlıklarını perçinleme gayreti güdülmüştür. Mutlak sadakat ve hizmette bulunan şakirtlerin Gülen'in şefaatine mazhar olacağı müjdelendir. Dolayısıyla öteki dünyadaki yaşamlarının cennetlik olacağı garantilenmiş olur.¹³ Böylece cenneti kazanmanın yolu iman, ibadet ve ahlak gibi yerleşik İslam dini yaşamıyla değil örgüte sorgusuz sualsiz hizmete adanmaktan geçer.¹⁴

Kitmânîlik

Gülen, kendi emellerini meşrulaştırmak için kullandığı yöntemlerden biri de Hz. Peygamber ve sahabenin siretini güncelleyerek yeni bir kalıba sokmasıdır. Örneğin Hz. Peygamber savaş için sefere çıkacağı zaman casusların düşmanlara haber uçurmaması ya da en azından geç haber ulaşması için belli bir mesafeye gelmeden nereye gideceğini bazen söylemezdi. Gülen işte Hz. Peygamberin bu tavrını Kitmânîlik diye adlandırmış ve bunu devlet içerisinde gizlice kadrolaşarak yönetici kesimdeki insanların gizli ses ve görüntü kaydını yaptırmayı bu kavramla meşrulaştırmaya çalışmıştır. Nitekim o, insanların mahremiyetlerini dikizleyip kayıt altına almayı şu sözleriyle dinî temellendirme yolunu takip etmiştir:

"Hitler, askerlik mesleği adına, 'Sezilmeme sırrını ben keşfettim' dedi. Oysaki eskilerin ifade ettiği sekliyle, kitmânîlik Hz. Muhammed tarafından

¹³ Ömer Çaha, "Cemaatten Terör Örgütüne Gülen Hareketinin Anatomisi", *Liberal Düşünce* 21/83 (2016), 106.

¹⁴ Öztürk, "Fetö'nün Genel Karakteristiği ve Teolojisi", 13.

15 Temmuz'un Ardından

ortaya atıldı ve insanlık onun sayesinde kitmâniliği tanıdı. Ne taarruz ne de müdafaada onun hedef ve stratejisini kimsenin bilmesi mümkün değildi. Yolun bir bölümünü kat etmeden evvel, şuraya buraya gidiyorum demezdi. Mekke'ye bir konak mesafe kalıncaya kadar ne müşriklerin ne de kendi ordusunun net olarak hedeften haberi yoktu... Evet, Allah resulü kendi hesabına bir haber ağı kurmuştu ama ona ait sırları elde edecek haber ağlarına fırsat ve malzeme vermemişti. Onda öyle bir kitmânîlik vardı. Sezilmemeye dair kim ne söylerse söylesin, 14 asır evvel her şeyi ona talim eden Zat (Allah) bunu da ona talim etmiş ve insanlık gerçek kitmânîliği Hz. Muhammed Mustafa'yla tanımıştır.”¹⁵

Bu ifadelerde görüldüğü üzere Gülen, âdeta yaptırdığı röntgenciligi Hz. Peygamberin sünneti gibi göstermeye çalışmıştır.

Kur'ân Âyetlerini Örgütün Eylemlerine Yönelik Güncellemesi

Fetö'nün en güçlü yapılarından biri de yaygın bir eğitim sistemine sahip olmasıdır. Örgütün eğitim programlarında öğrencilerin Gülen'e mutlak itaat duygusuyla yetiştirilmesi sağlanmaktadır. Eğitim gören öğrencilerin barınma ve özel olarak örgüt militanı olarak yetiştirildiği evlere Işık evler denilmektedir. Gülen

اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ... فِي بُيُوتِ الَّذِينَ اللَّهُ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ

“Allah, göklerin ve yerin nurudur. Allah'ın, yüceltilmesine ve içlerinde adının anılmasına izin verdiği evlerde...” (en-Nûr 24/35-36) âyetini örgütün öğrenci evleriyle te'vil eder. Bu âyetteki nur ve evler lafızları örgütün ışık evleri diye te'vil edilir. Böylece ışık evleri, manevî-ruhanî merkezler olarak ihsas edilmektedir.¹⁶ Manevî merkez görülen

¹⁵ Gülen, *Sonsuz Nur* 2, 21-22.

¹⁶ M. Fethullah Gülen, *Prizma 2* (İstanbul: Nil Yayınları, 1997), 14-15; Hüsnü Ezber Bodur, “Moonculuk Hareketi ve Türkiye’de Benzer Bir Cemaat Yapılanmasının Sosyolojik Analizi”, *KSÜ. İlahiyat Fakültesi Dergisi* 1 (2003), 28.

15 Temmuz'un Ardından

bu evlerde Gülen'in manevî şahsiyetinin yüceliği öğrencilerin gönüllerine nakşedilerek onların örgüte olan bağlılıkları güçlendirilir.

Örgütün Finans Desteğinin Dinî Kavramlarla Te'vil Edilmesi

Fetö, kendi üyelerinden ve gönüldaşlarından finans sağlamak için himmet, zekât, sadaka, kurban ve tasadduk gibi dinî kavramları kullanır. Özellikle zengin iş adamlarına verilen ziyafetlerde hitabeti güçlü örgüt üyelerinin dinî kavram ve sembollerle gönülleri cezbederek haraç toplama seansı yapılır.¹⁷

Mehdîlik Kisvesi

Gülen mehdî kavramını kullanarak kendisini insanlığın maddî ve manevî sıkıntılarını sona erdirecek, dinî ve ictimâî hayatı kemale erdirecek ruhânî otorite olarak göstermektedir. Gülen kendisini mehdî, örgütünü de mehdîyyet elbisesine bürümüştür. Bir başka ifadeyle Gülen, mehdîlik görevi ifa ederken, örgütü ise Mehdî'nin işlevlerini yerine getirmektedir.¹⁸ Gülen'in kendisine mehdîlik atfında bulunduğunu şu sözlerinde işaret etmektedir.

*"Aslında Hz. Mesih'in bir adı da Nâsîh'tir. Bu itibarla da denebilir ki bir zaman gelecek, bu hususta da Hz. Mesih'i temsil edecek büyük nâsîhler yetişecek... Ve bunlar camilerde yeni bir va'z u nasihat sistemiyle, çağın idrak ve şuuruna göre Kur'ânî ve kevnî ilimleri cami kürsülerine taşıyacak, mabetleri kendi hususiyetlerinin yanında birer mektep, birer medrese haline getirerek Hz. Bedüzzaman'ın nüvelerini attığı o büyük terkibi Kur'an-ı Kerîm'in sehl-i mümteni üslubuyla her seviyedeki insana anlatacaklardır."*¹⁹

Gülen bu sözlerinde kendisinin vaazlar yoluyla iyi bir nâsîh olduğunu dolayısıyla mesih diye ifade ederek mehdî olduğunu ima eder. O, doğrudan kendisinin mehdî olduğunu söylemez. Bunu dolaylı

¹⁷ Öztürk, "Fetö'nün Genel Karakteristiği ve Teolojisi", 23-24.

¹⁸ Öztürk, "Fetö'nün Genel Karakteristiği ve Teolojisi", 31.

¹⁹ Gülen, *Fasıldan Fasıla 2*, 13.

15 Temmuz'un Ardından

ifadelerle mesih gibi mehdîye ait vasıfları kullanarak dinî kimliğini mehdî olarak tasvir eder.

15 Temmuz darbe girişiminden kısa bir süre önce İlhan Karagöz isimli hâkimin mahkeme kararında Gülen'in Mehdî ilan edilmesiyle ilgili şu ifadeler Mehdîlik kavramının örgüt içinde ne derece yerleşik bir hal aldığını göstermektedir:

"İşte buradan ilan ediyoruz, Fethullah Gülen hocafendi son peygamber Hazreti Muhammed Mustafa Sallallahu Aleyhi Vesellem efendimizin kendi soyundan, Ehlibeyt'inden geleceğini haber verdiği ve bizim de hem Hazreti Ali ve hem de yine Ehlibeyt'ten olan Abdülkadir Geylani hazretlerinin kitaplarından aktardığımız gibi o seçilmiş bir kişi olur ve Hazreti Ebubekir, Hazreti Ömer, Hazreti Osman ve Hazreti Ali Peygamber Efendimiz'in halifeleri iken, Mehdî Aleyhisselam ayrı ve özel olarak son kez insanlığı doğru yola sevk ederek yanlışlıkları gösterecek özel bir insan olduğu için her ne kadar harikuladelikleri ve kerametleri olacak ise de zaten ortaya çıktığında birçok kişi hazır beklediği için ona biat edecek ve derhal tamir ve onarıma başlayacak ve kendisi her türlü hareket serbestisine sahip olduğu için nasıl ve ne şekilde davranacağını ve insanların nasıl yönlendirileceğini bildiği için Allah'ın halifesi olarak huruç edecektir... Âsâ-yı Mûsâ tabii ki Fethullah hoca ile birlikte ortaya çıkacak ve daha sonraki süreçte de Hazreti Îsâ Aleyhisselam'ın dünyaya gelerek Mehdî Aleyhisselam'ın arkasında namaza duracağı ona tabi olacağı fakat daha sonraki aşamada da Mehdî Aleyhisselam'ın da Hazreti Îsâ Aleyhisselam'ın arkasında namaza duracağını yazmaktadır

15 Temmuz'un Ardından

kaynaklar... Ben de herhalde bu kararım ile yine Mehdîlik kitabında geçen Cehcah oluyorum..."²⁰

Bu ifadeler örgüt üyelerinin Gülen'in Mehdî olduğuna olan inançlarının ne derece güçlü olduğunu göstermektedir.

Fetönün Darbe Planının Peygamberlerin Kimlikleriyle Meşrulaştırılması

Gülen kendisinin devlete hâkim olması gerektiğini şu sözleriyle dinî bir meşruiyet zemini oluşturmaya çalışır:

"Efendimiz'den sonra peygamber olmadığı için, gelen evliya ve mücedditler nübüvveti temsil etmişlerdir. Efendimiz'de hâkim olan unsur bu velilerde de hâkimdir. Tıpkı Hz. Davud'da hâkimiyet, Hz. Âdem'de tevhid hâkim olduğu gibi Allah resulünde de ferdiyet hâkimdir. Herhalde ismi a'zâm sayılırken başta 'Ferd' isminin zikredilmesinin sırrı da bu olsa gerek. Ayrıca 'Allah' lafz-ı celalinin baş harfi olan 'elif', Ahmed'in de baş harfidir. Allah Ahmed'de mütecellidir. Hizmet-i îmâniyede bulunanlar, hangi nebinin cemaatinden olurlarsa olsunlar, şeffaf birer ayna hükmündedirler. Onlara bakanlar, aslî olan peygamberlerini görürler. Tahriften evvelki Hıristiyan Hz. İsa'yı, Müslüman ise Hz. Muhammed'i görür. Bugün, hizmetteki bazı hususiyetlerde evsaf-ı İseviyye ne kadar ileri giderse gitsin, evsaf-ı Muhammediye daima hâkimdir... Bugün, devrin getirdiği şartlar ve hizmetin stratejisi açısından, bir yanağına vurana öbür yanağını çevir, karşılık verme, sokağa dökülme diyorsak, bir manâda bu ruhu temsil gereğinden dolayıdır. İleride inşallah Muhammedî zemin tam oturacak ve Muhammedî renk bütün renklere hâkim olacaktır.

²⁰ İlhan Karagöz, "18. Asliye Ceza Mahkemesi Kararı", Haber 7.

15 Temmuz'un Ardından

Şimdilik bu cemaatte mülayemet ve müsamaha manâsına mesîhiyyet yönü galip olabilir, o şeffaf aynada Mesih görülebilir. Bu manâyı anlamayanlar ve aslı tecelli ile karıştıranlar mesîhî ruhun temsilcisine Mesih nazarıyla bakabilirler. Bu iltibasa Bedüzzaman hazretleri bir yerde işaret ederek, "Evliya mertebeleri içinde bir mertebe vardır ki o mertebede Hz. Hızır ile görüşülür ve buna 'Makam-ı Hızır' denilir. Bu makamdaki bir veli bazen ayn-ı Hızır, yani Hızır'ın bizzat kendisi olarak görülebilir demektir. İhtimal, ileride bir cemaat hilafeti temsil edecektir. Bu makamın aslî temsilî Hz. Davud ve Hz. Süleyman'a aittir."²¹

Gülen bu sözlerinde Hz. Peygamberin ferdiyet vasfını model aldığını belirterek tek otorite olarak kendini göstermektedir. Ayrıca Hz. Davud ve Hz. Süleyman peygamberin aslî temsillerinin bir mazhariyeti olarak kendisinin ve cemaatinin Türkiye'ye hakimiyet sağlayıp hilafeti temsil edeceğine işaret etmektedir.²² Kitabın basıldığı yıl dikkate alındığında onun devleti 1995 yılında ele geçirme planlarının dinî bir zeminini oluşturmaya çalıştığı görülmektedir.

Rüya

Fetönün kullandığı dinî sembollerden biri de rüyadır. Gülen kendisine rûhânî bir yücelik kazandırmak için rüyayı kullanır. Bu nedenle o, birtakım rüyalar uydurarak kendisinin manevî yönünün üstünlüğünü göstermeye çalışır. Onun gördüğünü iddia ettiği rüyalardan biri şöyledir:

"Yıllar önce görmüş olduğum bir rüya ile meseleye ayrı bir renk katmak istiyorum: 1980 ihtilalinden az önce, zannediyorum son iki vaazımdan önce, rüyamda kürsümün devrilir gibi olduğunu gördüm. Tuhaftır, kürsü devrildiği sırada ben Meryem

²¹ M. Fethullah Gülen, *Fasıldan Fasıla 1* (İzmir: Nil Yayınları, 1995), 221-222.

²² Öztürk, "Fetö'nün Genel Karakteristiği ve Teolojisi", 33-34.

15 Temmuz'un Ardından

Sûresi'nin 96. âyetini tefsir ediyorum. Yani, "İman edip salih amelde bulunanlara rahman olan Allah (gönüllerde) bir sevgi yaratacaktır." Bu âyeti izah eden şöyle bir hadis de vardır: Allah bir ferdi sevince Cebrail'e, "Ben falanı seviyorum, sen de sev" der. Cebrail de onu sever ve bütün gök ehline, "Allah falanı seviyor, ben de seviyorum; siz de onu sevin" der ve onlar da sever. Derken bu sevgililere yeryüzünde hüsn ü kabul vaz edilir. Evet, rüyamda bu âyet ve muhtevasını arz ederken, birden kürsü devrilir gibi oldu ve doğruldu. İşte o gün bugün bir bakıma inşirah içindeyim. Zira bugünkü ehl-i hizmete hüsnü kabul vazedilmiş olduğu ümidini besliyorum."²³

Gülen bu rüyasında Allah'ın, Cebrail'in ve gökteki meleklerin kendisini sevdiğini anlatmaya çalışır. Böylece o kendisine Allah'ın sevgili kulu üstün veliler sınıfında olduğu imajı verir.

Gülen'in dinî muhtevalı rüya olgusunu kullanarak örgüt eylemlerinin meşru bir zemine dayandığını dolayısıyla emirlerinin sorgulanmadan yapılması gerektiğini sağlamaya çalışır. Gülen'in şu ifadeleri de bunu destekler niteliktedir:

"Rüya her şeyden önce Hz. Peygamber'in hayat tecrübesinde nübüvvete temrin işlevine sahiptir. Bu yüzden bir hadiste, 'Müminin gördüğü rüya nübüvvetin kırk altı cüzünden biridir' denilmiştir. Yine bir hadiste, 'Âhir zamanda en sadık olan şeyler rüyalardır' denilmiştir. Çünkü içinde bulunduğumuz zamanda peygamberlik yok, doğrudan doğruya Hz. Peygamber'le zaman üstü

---

²³ M. Fethullah Gülen, *Prizma 1* (İstanbul: Nil Yayınları, 1997), 35. Gülen'in rüya te'viline göre Allah 1980 darbesini yapan paşaların gönlünde Gülen sevgisi yaratmıştır. Şayet darbeci paşaların gönlünde Gülen'le ilgili bir şey varsa, bize göre o şey, Allah'ın yarattığı sevgi değil, Gülen'in darbeden bir ay kadar sonra Sızıntı dergisinde yayımladığı "Son Karakol" başlıklı yazıdaki yaltaklanmanın eseri olarak haysiyetsizlik algısı ve tiksinti duygusu olmalıdır. bk. Öztürk, "Fetö'nün Genel Karakteristiği ve Teolojisi", 44.

15 Temmuz'un Ardından

bir noktada görüşme yok ve emir *alma da yok*. Ayrıca bugün bir İmam Rabbânî, İmam Şâzeli, Şâh-ı Geylânî, Ahmed Rufâî, Bediüzzaman da yok. Bizler hepimiz ümmî insanlarız. Bu açıdan hakikat âleminde mişkât-ı nübüvvetten alınacak şeyleri doğrudan doğruya elimizi uzatıp alamıyor, zaman üstü olamıyor, peygamberlerle belli bir kuşakta buluşamıyoruz. Hâlbuki Cüneyd-i Bağdâdî, 'Ben doğrudan doğruya görüştüm; bana rüyamda şunları söyledi veya açıktan açığa bana şu emri verdi' diyor. İşte biz bütün bunlardan mahrumuz. Durum böyle olunca, bunca günah, bunca karışıklık içinde Allah bize olan lütuflarını rüyalar yoluyla lütfediyor veya bazı saf gönüller sayesinde 'yakazalar' vasıtasıyla içimize akıtılıyor, başta Efendimiz olmak üzere birçok sahabe, evliya ve mukarrabînle görüşüp buluşturuyor? Onun için Hz. Sahib-i şeriat, 'Âhir zamanda en doğru çıkan şeylerden biri de rüyalar'dır' buyuruyor. Allah resulü bu rüyalara mübeşşirât diyor. Mübeşşirât muştı, bişâret ve müjde ifade eden şeylere denir. Mesela, siz bir gün rüyada görüyorsunuz ki Efendimiz geliyor ve sizin kâkül-ü gülberlerinizden tutarak alnınızdan öpüyor, öpüyor ve 'Ohh sizler cennet kokuyorsunuz' diyor. Siz, 'Neden ya Resulallah?' diyorsunuz. O da 'Tam gönlüme göre hizmet ediyorsunuz' buyuruyor.²⁴

Şimdi böyle bir şeye ihtiyacımız var mı, yok mu? Bunca handikap karşısında, sokakların lağım kanalı gibi aktığı bir dönemde, pislikten arınma ve doğruyu bulma... Evet, bunlar çok zor şeyler. İşte bu çok zor şeyler karşısında Allah mübeşşirât ile sizi teşvik ve takdir ediyor olabilir. Bir başka misâl, nasıl

---

²⁴ Prizma 1, 205-206.

15 Temmuz'un Ardından

ana-babalar çocuklarının istemediği veya zorla kabul ettikleri bir işi onlara yaptırmak istediklerinde şekerleme, çikolata vs. ile onları teşvik ederler, yani onlara avans vererek dediklerini yaptırırlar. Aynen bunun gibi küfrün bütün üniteleri ile hayata hâkim olduğu bir dönemde dine hizmet edenlere Allah şekerleme nev'inden mübeşşirât ile onları teşvik edebilir. Yakazaya gelince, Gülen, "Ben yakazaya inanan biriyim" der ve bunu yine kendi hayatından şöyle bir anekdotla örnekler: Bir gün bir yerde bir zatla, gençlik dönemlerimde, hem de teşvike çok ihtiyacım olduğu bir anda, o zat birden heyecanlanıp donuklaştı ve bana, "Üstad'la falan ve filan şu anda buraya geldi" dedi. Ne dediklerini sorunca, onların mesajını söyledi. Belki ben buna inandım veya inanmadım ama işin doğrusu böyle bir müjde irademe fer verdi.²⁵

Gülen'in Kur'ân'ı Yorumlama Yöntemi Üzerine

Gülen dinlerarası diyalog düşüncesini desteklemek üzere ilgili gördüğü âyetleri bu minvalde te'vil eder. Örneğin فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا. Örneğin فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا "Meryem ailesinden ayrılarak onlarla arasında bir perde germiştir. Biz, ona Ruh'u göndermiştik de ona tam bir insan şeklinde görünmüştü." (Meryem 19/17) âyetinde geçen Ruh'un kim olduğu konusu ihtilafıdır. Gülen bu konuda şunları ifade eder:

"Bütün tefsirler bunu Cebrail (as) olarak ifade ediyorlar. Fakat âyette 'ruh' tabiri kullanılıyor. Bu ruhun tayininde ihtilaf vardır. İhtimalin sınırları ise ihtilafın çerçevesini aşkın ve Efendimizin ruhunu içine alacak kadar geniştir. Çünkü Hz. Meryem çok affe ve nezîhe bir kadındı, bu itibarla da gözlerinin içine başka bir hayalin girmemesi gerekiyordu.

²⁵ Gülen, *Prizma 1*, 206-207.

15 Temmuz'un Ardından

*Ayrıca Efendimiz de bir makamda onun kendisiyle nikâhlandığına işaret etmektedir. Bu açıdan da "Ruh" Efendimizin ruhu da olabilir."*²⁶

Görüldüğü üzere Gülen Ruhu bizim peygamberimizle te'vil ederek Hristiyanlık ile İslamı birleştirme çabasına içine girmektedir. Gülen Hz. Peygamberin Meryem'le evliliği konusunda şu hadisi delil almaktadır:

يَا عَائِشَةُ! إِنَّ اللَّهَ رَزَّجَنِي مَرْيَمَ بِنْتِ عِمْرَانَ وَأَسِيَّةَ بِنْتِ مُرَّاحِمٍ فِي الْجَنَّةِ

"Ey Ayşe! Allah Beni cennette İmran kızı Meryem ve Müzâhim kızı Âsiye ile evlendirecektir."²⁷ Bu hadiste Hz. Peygamberin Hz. Meryem ile cennette evleneceği açık bir şekilde belirtilmektedir. Ancak Gülen bu ayrıntıyı görmezden gelerek onların bu dünyada ruhlar aleminde evlendiğini ve bu evlilikle Hz. İsa'nın doğduğunu ortaya koymaya çalışır. Böylece Gülen Hz. İsa'nın babasının Hz. Peygamber olduğunu söyleyerek İslam ile Hristiyanlığın aslında bir olduğunu gösterir. O, bu şekilde dinler arası diyalog projesinin dinî temellerini oluşturmaya çalışır.²⁸

Sonuç

Fetö kendi çıkarlarını temin için din dahil her aracı kullanmaktadır. Örgüt zaman ve zemine göre ihtiyaç duyduğu araçları devreye sokar. Örgütün dinî unsurları ve verileri amaçlarına yarayacak duruma göre değişim gösterir ve te'vile uğrar. Gülen mutlak itaati sağlamak için kendisini bütün alemin sorumlu bir kişiliği olan yüceler yücesi bir şahsiyet olarak gösterir. Gülen, tasavvufta kutbu'l-aktâb diye ifade edilen en üst manevî kişi, mehdî gibi dinî kavramlarla örülü bir şahsiyete bürünür.

Dinî kavramları istismar ederek meşru bir zemin oluşturularak örgütün tüm faaliyetleri İslam adına yapılmış gibi gösterilir. Böylece örgüt içinde hizmet eden her bir nefer Allah yolunda cihad eden bir

²⁶ M. Fethullah Gülen, *Kur'an'dan İdrake Yansıyanlar* (İzmir: Nil Yayınları, 2010), 264-265.

²⁷ Alî b. Hüsâmiddîn Müttakî el-Hindî, *Kenzü'l-'ummâl fî süneni'l-akvâl ve'l-ef'âl*, nşr. Bekrî Hayyânî - Saffet Sekkâ (Beyrut: Mü'essesetü'r-Risâle, 1981), 12/145.

²⁸ Öztürk, "Fetö'nün Genel Karakteristiği ve Teolojisi", 46-47.

15 Temmuz'un Ardından

mücahittir. Bu uğurda ölen her bir mücahit en yüce makam olan şehitlik mertebesine ulaşır.

Gülen, kendi amaçlarına uygun olan âyet ve hadisleri te'vil ederek örgüt için dinî bir meşruiyet zemini oluşturmuştur. Böylece o, bu tür te'villerle dinî bilgisi zayıf olan Müslümanları örgütüne bağlayarak sadık birer nefer haline getirmiştir.

KAYNAKLAR

- Atıcı Arayancan, Ayşe. *Dağın Efendisi Hasan Sabbâh ve Alamût "Nizârî İsmâîlîleri"*. İstanbul: Yeditepe Yayınları, 2012.
- Bodur, Hüsnü Ezber. "Moonculuk Hareketi ve Türkiye'de Benzer Bir Cemaat Yapılanmasının Sosyolojik Analizi". *KSÜ. İlahiyat Fakültesi Dergisi* 1 (2003).
- Çaha, Ömer. "Cemaatten Terör Örgütüne Gülen Hareketinin Anatomisi". *Liberal Düşünce* 21/83 (2016).
- Daftary, Farhad. *İsmaililer Tarih ve Kuram*. çev. Ercüment Özkaya. Ankara: Raslantı Yayınları, 2001.
- Erdoğan, Latif. *Fethullah Gülen Hocaefendi "Küçük Dünyam"*. İstanbul: AD Yayıncılık, 1995.
- Gülen, M. Fethullah. *Fasıldan Fasıla 1*. İzmir: Nil Yayınları, 1995.
- Gülen, M. Fethullah. *Fasıldan Fasıla 2*. İstanbul: Nil Yayınları, 1995.
- Gülen, M. Fethullah. *Fasıldan Fasıla 3*. İstanbul: Nil Yayınları, 2011.
- Gülen, M. Fethullah. *Kur'an'dan İdrake Yansıyanlar*. İzmir: Nil Yayınları, 2010.
- Gülen, M. Fethullah. *Prizma 1*. İstanbul: Nil Yayınları, 1997.
- Gülen, M. Fethullah. *Prizma 2*. İstanbul: Nil Yayınları, 1997.
- Gülen, M. Fethullah. *Sonsuz Nur 2*. İstanbul: Feza Yayıncılık, 1994.
- Karagöz, İlhan. "18. Asliye Ceza Mahkemesi Kararı". Haber 7, 2019. Haber 7. Erişim 20 Temmuz 2016. <http://www.pusulahaber.com.tr/tarihe-gecen-skandal-guleni-mehdi-ilan-etti-471242h.htm>
- Keleş, Ahmet. *Feto'nun Günah Piramidi*. İstanbul: Destek Yayınları, 2016.

15 Temmuz'un Ardından

Mü'ttaķī el-Hindī, Alī b. Hūsāmiddīn. *Kenzü'l-'ummāl fī süneni'l-aķvāl ve'l-ef'āl*. nşr. Bekrī Hayyānī - Saffet Sekkā. Beyrut: Mü'essesetü'r-Risāle, 1981.

Öztürk, Mustafa. "Fetö'nün Genel Karakteristiği ve Teolojisi". *Dini İstismar Boyutuyla 15 Temmuz Darbe Girişiminin Arka Planı*. ed. Osman Güman - Hülya Terzioğlu. 2-51. İstanbul: Sakarya Üniversitesi, 2017.

Şehristānī, Ebü'l-Feth Muhammed b. Abdülkerīm. *el-Milel ve'n-Nihal*. nşr. Ahmed Fehmī Muhammed. Beyrut: Dāru'l-kütübi'l-ilmīye, 1992.

15 TEMMUZ GECESİ GENELKURMAY VE ANKARA'DA YAŞANANLAR

Kerim TAŞKIRAN*

- **15 Temmuz hain darbe teşebbüsünün canlı şahidi oldunuz. O günkü tecrübeleriniz ve bunların sonucunda oluşan hislerinizi bizimle paylaşır mısınız?**

-Çok teşekkür ederim.

-Öncelikle Rektörünüz Prof. Dr. Ahmet Kutluhan'dan böyle anlamlı bir günde bizi sizlerle buluşturduğu için, bize bu fırsatı tanıdığı için kendilerine çok teşekkür ediyorum.

-15 Temmuz gazisi olarak daha önce yurtdışında Brüksel'de, Brüksel Büyükelçiliğimiz'in düzenlediği bir programa katılmıştım. İkinci program da Pamukkale Üniversitesi'nin düzenlemiş olduğu bu programa katılmış bulunmaktayız. Tekrardan hocamıza teşekkür ediyorum sizlerle bizi buluşturduğu için, bu imkânı verdiği için. Değerli katılımcılar öncelikle 15 Temmuz gecesi yaşadığımız hain darbe girişimine nasıl gelindi bu terör örgütünün kısa bir analizini yapmak istiyorum, kendi açımdan. Türk milletinin tarihinde önemli dönüm noktalarındandır. Az önce bir konuşmacı Moderatör arkadaşımız da bahsetti. 1071 dönüm noktasıysa, Türkiye için, 1299 dönüm noktasıysa, 1453 dönüm noktasıysa, 1923 dönüm noktasıysa, 15 Temmuz 2016 tarihi de Türk milleti açısından önemli bir dönüm noktasıdır. Peki, bu dönüm noktasından sonra bu hain terör örgütünün yuvalanmaya başlaması Türkiye'nin hangi tarihine ve hangi olaylardan sonra geliyor, ona bir bakmak lazım, onu analiz etmek lazım diye düşünüyorum. Hepimizin bildiği gibi Sovyetler Birliğine karşı 4 Nisan 1949 yılında Washington' da ABD başta olmak üzere birçok Avrupa ülkesi bir birlik kurmuştur. Bu birlik, "ittifak" diyelim buna, Kuzey Atlantik Antlaşması adı altında kurulan bu birliktelik halk tarafından

---

*1966 Samsun doğumlu olup, ilk, orta ve lise öğrenimini Samsun'da tamamladıktan sonra Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesini bitirmiştir. ABD Preston Üniversitesinde yüksek lisans ve Breyer State Üniversitesinde doktorasını tamamlamıştır. Kamunun farklı kademelerinde görev yapmıştır. Enerji Bakanlığı BOTAŞ Genel Müdürlüğünde, 'Uzman, Müdür, Daire Başkanı, Kurul Üyesi, Genel Müdür Yardımcısı' gibi görevlerde bulunmuştur. Halen BOTAŞ Yönetim Kurulu Üyesi ve BOTAŞ Spor Kulübü Başkanı olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babası olan Kerim Taşkıran, İngilizce ve Arapça bilmektedir.

15 Temmuz'un Ardından

NATO olarak bilinir. Dolayısıyla anlaşmanın en önemli maddesi, 5. Maddesiydi. Bu 5. Madde taraflar içlerinden birine ya da birkaçına karşı Avrupa'da ya da Amerika'da herhangi bir saldırıya maruz kaldığında taraflara yöneltilmiş kabul edilecek ve bu şekilde müdahale edilecektir. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra dış politikaya ilişkin en önemli mesele, soğuk savaş döneminin ortaya çıkardığı atmosfer içinde Avrupa'yı olduğu kadar Türkiye'yi de tehdit eden Sovyetler Birliği'ne karşı duyulan güvenlik endişesi olmuştur.

Bunun için Türkiye NATO'ya girme ihtiyacı duymuştur. Ama Türkiye'yi hemen NATO'ya almamışlardır. Türkiye'yi bir sınava tabi tutmuşlardır, hepimizin bildiği gibi. Türkiye'yi NATO'ya alabilmek için, Kore Savaşı'na Türkiye davet edilmiştir. Kore Savaşı'na Türkiye katıldıktan sonra emin bir müttefik olarak kabul edilerek 1952 yılında NATO'ya kabul edilmiştir. İşte ne olduysa bundan sonra olmaya başlamıştır, bana göre. Türkiye'nin hem Birleşmiş Milletler hem de NATO bünyesinde terörle mücadele konusunda katkı sağlamış olmasına rağmen, başta PKK ve FETÖ terör örgütü olmak üzere terörle mücadelelerimizden yeterli desteği alamadığımız, süreç içerisinde açık bir şekilde ortaya çıkmıştır. NATO tarafından belirlenen 16 sıcak bölgeden, 13'ü Türkiye sınırları içerisinde, Türkiye'nin etrafındadır. Bunlar; terörizm, etnik çatışmalar, ülkelerdeki otorite boşluğu, kitle halinde göç, hayati kaynaklara ulaşmanın engellenmesi ve organize suç örgütü gibi konular NATO'nun çözmesi gereken unsurlar olmasına rağmen maalesef bugüne kadar kalıcı bir çözüm bulunamamıştır. NATO açısından vazgeçilmez öneme sahip bir coğrafya olan Orta Doğu ve Orta Asya bu bölgede bulunan petrol, enerji kaynakları bu birlikteliğin NATO'nun en önemli hedefleri halinde günümüze kadar gelmiştir. Bunun içinde küresel anlamda çok değişik planları uyguladıklarına hep birlikte şahit olduk. PKK ve FETÖ terör örgütüne baktığımızda bir dönem Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ne yani Komünizme karşı kurulan o günkü adıyla **Komünizmle Mücadele Derneği'**nde bu örgüt liderinin yani Fetullah Gülen' in aktif bir şekilde rol aldığını görmekteyiz.

15 Temmuz'un Ardından

Türkiye Komünizmle Mücadele Derneği, ilk defa 1950 yılında ilginçtir Zonguldak'ta kurulmuştur. Zonguldak'taki maden havzalarının o dönemde Fransızlar tarafından işletildiğini hatırlatmak isterim. 27 Mayıs Darbesinden sonra kapatılan bu dernek, 1963 yılında İzmir'de kuruluyor. FETÖ'nün lideri Fetullah GÜLEN, 1962 ile 1963 yılları arasında **Erzurum Komünizmle Mücadele Derneği**'nde aktif rol alıyor, hatta kurucular arasında yer alıyor. Sonrasında hepimizin bildiği gibi; Vaiz, Kur'an Kursu Hocalığı, Yurt Müdürlüğü gibi Edirne ve İzmir'de günümüzde FETÖ diye adlandırılan terör örgütünün temellerini atmaya başlamıştır. Örgüte militan kazandırma faaliyetleri içerisinde temel olarak, 13-18 yaş arası çocukları hedef kitle olarak belirliyor ve albenisi yüksek bir görünüme bürünerek içeride kendisine sempati duyan sosyal taban oluşturmaya çalışıyor. Aynı zamanda NATO vb. güçlerin kullanımına uygun bir şekle bürünüyor. Kendisine dinsel bir hareket ya da sivil toplum örgütü hareketi gibi sunan, FETÖ, tüm bu yönüyle esasında kapalı şekilde örgütlenmiş bir illegal yapıdır. FETÖ'ye giren birey, örgütsel yapı içerisindeki uzun süren sosyalleşme ve benlik değerini kaybetmekte ve örgüt kültürü yapısı içinde yok olup gitmektedir. Cizvit Tarikatı ve Masonik yapılanmalara benzer biçimde semboller üzerinden mesaj veren FETÖ, kendini gizlemek için her dönemin kendi şartlarına kolayca adapte olabilen bir örgüttür. FETÖ devlet kurumlarına sızarken Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet, MİT ve Yargı gibi kurumlara öncelik vermiş ve buralarda mahrem yapılanmalara girmiştir. İlegal yollarla elde ettiği ekonomik gelir sayesinde eğitim ve medya yapılanmasını güçlendiren terör örgütü, zamanla daha fazla insan kaynağı devşirmiş ve devlete daha büyük ölçeklerde sızma faaliyetlerinde bulunmuştur.

ABD suçluların geri verilmesi ve ceza işlerinde karşılıklı yardım anlaşmasına rağmen Fetullah Gülen'i Türkiye'ye iade etmemiştir. FETÖ' nün ABD'ye siyasi alanda lobi faaliyetleri hayati önem taşımaktadır. Temsilci ve Senatörler tüm masrafları karşılamak üzere sık sık kültür gezilerine çıkarılmaktadır. FETÖ'nün Avrupa Birliği ülkelerindeki örgütlenmesi küresel anlamda diğer bütün ülkelerde olduğu gibi önce eğitim, daha sonra medya ve iş dünyasındaki

15 Temmuz'un Ardından

faaliyetleri üzerine inşa edilmiştir. Vatansız bir örgüt olan FETÖ herkesle koalisyon kurabilecek bir zihniyettir ve yabancı istihbaratları ile Türkiye karşıtı planları birlikte yürütmektedir. Almanya da kurulan dernekler vasıtasıyla eğitim faaliyetlerini yürüterek, Alman Devleti'nden büyük miktarda maddi destek almaktadır. Almanya, Türkiye'den kaçan örgüt mensuplarının bir sığınma yeri haline gelmiştir. Örgütün Avrupa'daki merkezi Almanya'dır. Asya'daki merkezi Kırgızistan'dır. Uzak Amerika'daki merkezi de Pennsylvania'dır. Avrupa, Afrika, Amerika ve Balkan ülkelerinde faaliyetlerine devam etmektedir. Türkiye'nin girişimleri de bazı ülkelerdeki okulları Maarif Kolejine devretmek zorunda kalmışlardır. Netice olarak Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin dağılmasıyla güç boşluğu oluşan geniş alanları kontrol altına almak isteyen ABD askeri, siyasi ve ekonomik politikalarını bölgeye yerleştirmek için, FETÖ'yü bir aparat olarak kullanmaktadır. FETÖ, 15 Temmuz 2016 günü Türkiye en karanlık gecelerinden birini yaşatmıştır. 10 binden fazla FETÖ mensubu asker ve sivil, 35 askeri uçak, 74 tank, 246 zırhlı araç, 3 askeri gemi, 3992 silah ve 37 askeri helikopterle darbe girişiminde bulundu. İlk olarak 136 darbeci asker Boğaziçi Köprüsünü kapattı, köprü üzerinde 30 vatandaş FETÖ'cü hainlerin kurşunlarıyla şehit oldu. **Boğaziçi Köprüsü 15 Temmuz FETÖ' ye karşı ilk şehitlerimizi verdiğimiz yer olarak tarihe geçti.** 15 Temmuz'dan önce birçok FETÖ'cü gerek sosyal medya gerekse örgütün kanalına darbe girişiminin sinyalini verdi. FETÖ'nün tetikçileri darbe olacağını ima ederek örgüt tabanına umut aşılama devam etti. Darbe girişiminin başarısız olmasının ardından 15 Temmuz'dan haberdar olan FETÖ'cüler deşifre oldu. Darbe girişiminden haberdar olan Emre USLU, Eylül 2015 tarihinde "twitter"de kendisine yöneltilen, "Ne zaman ülkenize döneceksiniz", sorusuna Temmuz 2016 tarihini işaret etmiştir. FETÖ mensuplarının dışında örgütün medya yapılanması, yayınlarında, olduğu gibi 5 Ekim 2015 tarihinde yayınlanan "Zaman" gazetesi reklam filminde siren seslerinin duyulmasının hemen ardından yeni doğmuş gülen bir bebek ekrana geliyor, reklam filminin yayınlanma tarihi ile 15 Temmuz arasında tam olarak 9 ay 10 gün olması uzun süre önceden darbeyi planlandığı anlaşılıyor. O gece ne oldu? Ankara Çukurambar'

15 Temmuz'un Ardından

da ikamet eden bir vatandaş olarak, mesaiden sonra evime geldim. Saat 20:30-21:00 sıralarıydı. Ankara'nın semalarından uçaklar uçmaya başladı. 30 küsur senedir Ankara'da ikamet ettiğim için, zaman zaman Konya'dan kalkan uçaklar veya Ankara'dan kalkan uçakların Diyarbakır'a uçtuğunu görmüştük. Yine aynı hadise olduğunu zannederek bir müddet bekledik. Ama zaman geçtikçe uçakların Ankara'nın üzerinde alçak uçuş yaptığı ve gürültü çıkardığını duyunca anormal bir şeyler olduğunu farkına vardım.

Evde çocuklarımla otururken, bir taraftan sosyal medyadan, bir tarafta televizyondan, bir taraftan telefonla diğer illerdeki arkadaşlarla konuşarak, ne olup bittiğini anlamaya çalışıyordum. Bir süre sonra Boğaz Köprüsünü askerlerin kapattığı haberi gelince oğlumla şu istişareyi yapmıştık.

-“Ben dedim ki Boğaz Köprüsüne muhtemelen terör örgütleri bomba koydu, askerlerimiz, polislerimizde tedbir amaçlı yol kestiler. Ama delikanlı şunu söyledi.

-“Bu öyle bir şey değil, garip bir şeyler oluyor, sosyal medyaya da değişik haberler çıkıyor” , deyince televizyonu açtık, gelişmeleri takip etmeye başladık. Hepimizin bildiği gibi uçakların Ankara'nın Çukurambar semtinde Söğütözü'nde Cumhurbaşkanlığı Külliyesi üzerinde, TBMM üzerinde, MİT Müsteşarlığı üzerinde ve Ankara Emniyet Müdürlüğü üzerinde alçak uçuşlar yaparak gürültü çıkardıklarını ve zaman zaman da bomba attıklarını duymuş olduk. Olayı anlamaya çalışırken bir taraftan eşim de bayrakları hazırlayarak dışarı çıkmak için hazırlık yapıyordu. Biz de acele etmeyelim, ne olduğunu anlayalım, ondan sonra çıkalım diye televizyondan olayı takip ederken, o zaman Ankara'da bulunan Prof. Dr. Ahmet KUTLUHAN hocamız benim aile dostumdur. Kendisi telefonla beni aradı, arabasıyla ailesiyle, bizim evim önüne geldiğini hep beraber direnmek için sokağa çıkmamız gerektiğini telefonla bana bildirdi. Ben de Hocamıza, “Hocam anlamaya çalışıyoruz, biz de hazırlandık çıkıyoruz” demek suretiyle biraz zaman kazanarak, televizyonda Sayın Başbakan'ın açıklamalarını ve Sayın Cumhurbaşkanı'nın açıklamalarını duyduktan sonra bayraklarımızı alarak hep beraber Ahmet KUTLUHAN hocamızın ailesi

15 Temmuz'un Ardından

ve ailemle beraber Söğütözü'ne Külliyyeye doğru hareket ettik. O anda insanların toplandığını, havada uçakların ve helikopterlerin uçtuğunu ve ateş açtıklarını gördük Bir müddet Külliyyeye doğru yürüdüktan sonra Ahmet Hocamıza telefon geldi. Genelkurmay Başkanlığımızın rehin alındığını, Genelkurmay Başkanlığına girildiğini ve ihtiyaç duyulduğunu ve oraya gitmemiz gerektiği şeklinde bir arkadaşından telefon gelince, biz Külliyyede bir kısmımız kalarak, bir kısmımız da Ahmet Hoca, eşi ve ben de Genelkurmay kavşağına doğru hareket ettik. Genelkurmay'a doğru giderken, hala TBMM üzerinde, MİT' in üzerinde, Ankara Emniyet Müdürlüğü üzerinde uçan helikopter ve uçaklara vardı. Hala ateş ediyorlardı. Genelkurmay'a gittiğimiz sırada yolda araçların tanklar attığını, pestil gibi ezildiğini, hasar almış araçların olduğunu, yaralı insanların olduğunu gördük. Ve ilerlemeye devam ettik. Genelkurmay kavşağına geldiğimizde özellikle gençler Genelkurmay'ın demirlerine asılmışlar içeriye girmeye çalışıyorlardı ve içeriden askerler ateş ediyorlardı. İçeriden ateş edilmesine rağmen, gençlerin sanki ateş edilmemiş gibi hala içeri girmeye çalışmaları beni çok etkilemişti. Ben de o gençlerin olduğu yere ilerlerken yukarıdan TBMM ye bir helikopter alçalarak herkesi taradı. O anda ben de kendimi 30 m uzakta bir yerde helikopteri rüzgârı ile beni fırlattı. Daha sonra Ahmet Hocam yanıma geldiğinde ayağımdan ve göğsümden şarapnel parçasıyla yaralandığımı o an hissetmişim. Sonra Hocamız ilk müdahaleyi yaptı ve bizi oradan ambulansların bile yaklaşmasına müsaade etmiyorlardı. Hala ateş devam ediyordu. Yerdeki insanlar silahsız ve sadece bayraklı, yerden aldıkları taşlarla havaya taş atıyorlardı ve daha sonra sözü uzatmak istemiyorum, biz ertesi gün olduğunda Türkiye de neler olduğunu ve nasıl bir hasar bıraktığını FETÖ'cülerin daha açık bir şekilde öğrenmiş olduk.

Türk milleti FETÖ'cü hainlere karşı göğsünü kurşunlara siper ederken, geride 250 şehit ve 2196 gazi bıraktı. Ancak üst akıl kontrolündeki FETÖ Türkiye'yi esir alamadı. Darbenin gidişatını değiştiren ve Türkiye'nin yakın tarihinde şanlı bir sayfa açılmasını sağlayan işte bu. Cumhurbaşkanımızın canlı bağlantı ile televizyona

15 Temmuz'un Ardından

bağlanması, halkımızı meydanlara davet etmesi bütün planları alt üst etti.

Daha sonraki süreçte de biliyorsunuz demokrasi nöbeti adı altında verilen süreç başladı. Yirmi yedi gün sürdü bu süreç arkadaşlar, yirmi yedi gün vatandaşlarımız tüm illerin meydanlarında demokrasi nöbeti tuttular. Son olarak 15 Temmuz 2016 günü küresel güçlerin yerli gözükten taşeron hainleriyle kalkıştıkları hain darbe girişimi karşısında egemenliğin yegâne sahibi olan aziz milletimiz son sözü söyleyerek istikbal ve istiklaline sahip çıkmıştır. Bu nevi gladyo yapılanmasının unsuru olan FETÖ'nün, aslında vesayetın başka bir hali olduğu ortadadır. Dış istihbarat örgütleri FETÖ gibi taşeronlara aracılığıyla millet iradesini ipotek haline almaya çalışmıştır. FETÖ'nün uluslararası yapılanmasının aydınlatılması sadece Türkiye için değil, bana göre ulusal güvenlik açısından da önemli. Uluslararası barış ve güvenlik açısından da çok önemlidir. Bu uğurda canlarını feda ederek şahadet şerbetini içen aziz şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Kahraman gazilerimizi ise minnet ve şükranla anıyorum. Bu vesileyle 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik gününüzü kutluyorum. Vatan bizim irade bizim gelecek bizim. Çanakkale şehidimizin şu cümlesi ile bitirmek istiyorum.

“Bugün vatan bizden razı olacak nefer şehit, ordu gazi olacak.”

Selam ve saygılarımla

15 TEMMUZ NASIL BİR DARBEDİR?

Prof. Dr. Şaban ŞİMŞEK*

Baştan söyleyeyim; olaya, ağırlıklı olarak kendi pencereden bakacağım.!

15 Temmuz, *"Dış güçler, özellikle de ABD tarafından planlanan, desteklenen... Türkiye'ye, din motifli bir hareketle siyasi anlamda yön vermek ve hatta bununla dünyaya yeni bir İslam anlayışı sunmak/da atmak isteyen... çok geniş çaplı planın bir evresi/silahlı fiiliyatı darbe girişimi gecesidir."* diyerek söze girebiliriz.

Konuşmamın bundan sonraki bölümünde, herkesin *"Darbe girişimi"* dediği bu *"Meşum, melun ve menfur"* olaya, *"Darbe girişimi"* değil sadece "Darbe" diyeceğim. Son cümlede ise Sayın Rektörümüz, çok değerli dostum Ahmet Kutluhan Hoca'nın bana tevdi etmiş olduğu bu konuşmanın tema'sını, yani *"15 Temmuz nasıl bir darbedir?"* sorusunun cevabını, *"bir kelime"* ile sizlere takdim edeceğim.

Önce bu darbenin özellikleriyle başlayalım. Uzun vadeli derin bir hesapla ,buna misyon diyebiliriz, kırk beş elli yıl önce samimi dini bir görünümle, camide başlayan sonra *"kaliteli eğitim"* odaklı karşılıklı arzu ile evlerin-ailelerin içine giren, zeki çocukları kafa ve gönül olarak alıp götüreren ve onları Türk dünyasının büyük edebiyatçılarından Cengiz Aymatov'un *"Gün Uzar Yüz Yıl Olur"* romanındaki deyimiyile birer *"mankurt"* gibi yetiştiren, zaman içerisinde planlı bir şekilde devletin kritik kurumlarına (güvenlik, adliye, üniversite vs), kademelerine yerleştiren, bu arada lojistik bağlamında medya, ekonomi, dış ilişkiler gibi alanları da ihmal etmeyen, neticede örgüt olarak ülkemizi ve de uzantılarıyla dünyayı

---

* 1956 Rize doğumlu olan Şimşek, ilkokulu Rize'de, ortaokul ve liseyi İstanbul'da tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesine girmiş ve 1980 yılında mezun olmuştur. Göz ihtisasını tamamladıktan sonra 1999 yılında doçent ve 2006 yılında profesör ünvanlarını kariyerine eklemiştir. Evli ve iki çocuk babası olan ŞİMŞEK'in çeşitli dergilerde yayımlanmış çok sayıda bilimsel çalışması yanında "Doktor Ne Yaşar Ne Yaşamaz", "Mankurtlaşan Türkiye" ve "Ensest Darbe" gibi kitapları bulunmaktadır. Halen Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesinde Göz Kliniği ve Eğitim Sorumlusu olarak çalışmaktadır.

15 Temmuz'un Ardından

bir ahtapot gibi saran bu uğursuz hareket, tüm bu safhalarıyla, ülke olarak pek aşına olduğumuz modern veya post modern darbelerin hiç birine benzemiyordu..

Çünkü... Eski, yani o bildik darbelerde, *"Din, insan faktörü, aileler"* kaynak ve lojistik olarak hiç kullanılmamış, bu yolda siviller darbenin *"operasyonel gücü"* haline getirilmemişti!.. Bir gece yarısı Genel Kurmay'ın ışıklarının yanması, bir iki savaş uçağının olağan dışı sortilerle minarelerin tepesini yalaması, ardından üç beş tankın sokaklarda arz-ı endam etmesi ve de TSK'nın başının radyoda, televizyonda, *"... Kardeş kavgasını önlemek, Devlet otoritesini ve varlığını yeniden tesis etmek için Silahlı Kuvvetler yönetime el koymuştular nitekim"*! demesi ve sokağa çıkma yasağı ilan etmesi darbeyi gerçekleştirmek için yeterli olmuştu!

Evet *"hazırlık aşaması ve operasyonel gücün kimliği"* açısından darbelerimiz arasında böyle ciddi farklar vardı ama asıl fark kanımca *"devleti ele geçirmek"* noktasında idi. Evet, devleti ele geçirmek!...

Önceki darbelerde devlet zaten. Darbecilere göre. *"temel felsefe, ideoloji, kurucu unsur"* olarak kendi malları olduğu için ortada *"devleti ele geçirmek"* diye bir mesele yoktu!

Sadece, *"Hükümeti indirmek ve siyasi iktidarı (zaman içerisinde) anılan felsefedeki kişilere yahut gruba devretmek"* yetiyordu! Cumhurbaşkanlığı, TSK, Yüksek Yargı, YÖK/Üniversiteler, medya, bir zamanlar *"Mahşerin beş atlısı"* diye de tabir edilenler vesaire hep yanlarında, arkalarında idi çünkü!

Sadede gelirsek... Evet bugün, yarın, 15 Temmuz için ülkemizin hemen her yerinde ve her kurumunda *"güzel güzel"* toplantılar, *"iyi saatler olsun"* cinsinden paneller yapılacak ve muhtemelen o gece yaşananlar anlatılacak da anlatılacak, *"darbeyi nasıl önledik"* diye övünüp Pensilvanya'ya ve mankurtlarına lanetler okunacak!.. Şayet bu noktada kalırsak, bugünün meselelerini ele almazsak, yarının ne olacağını dert edinmezsek kanımca pek de faydalı bir iş yapmış olmayız.

15 Temmuz'un Ardından

Şunu kabul etmeliyiz ki bugün, hem fertler olarak, hem millet olarak hem de devlet olarak, özellikle de iş ahlakı, kurumsallaşma, organizasyon ve devlet umuru anlamında çok ciddi sorunlarımız var. Bu hal-i pür melalimizde, genel olarak FETÖ'nün ve 15 Temmuz darbesinin, öncesiyle sonrasıyla ne kadar etkisi vardır doğrusu bilemiyorum ama bunun dışında da pek çok faktörün olduğu kesindir

Evet, derdimiz gerçekten insansa, milletse, devletse ve çocuklarımızın geleceğiye, bunları düşünmemiz, dile getirmemiz, akademisyenler ve üniversiteler olarak çözümler üretmemiz gerekiyor!

Bunlar tabii ki bugünkü işimiz değil. Ama konumuz bağlamında; şunu bir cümle ile belirtmek isterim ki FETÖ ya da öncesindeki adıyla "The Cemaat" benzeri faaliyetler bugün de bir başka cemaat özelinde, buna belki "bir buçuk cemaat" desek daha doğru olur, devlette, özellikle de üniversitemizde benzer şekilde, yerleşmekte, bir takım güçlerce yerleştirilmektedir. Bu anlamda, The Cemaat'ın yerini aldıklarını, almaya çalıştıklarını söylemek mümkündür!

Benzeri bir uyarıyı 8 Kasım 2010'da yani 15 Temmuzdan tam 6 yıl önce yapmıştım!

15 Temmuz'un Ardından

Gazetede ki bu manşete konu olan yazılarım aslında bir başka ulusal gazetede yayımlanmış olan makalelerime atıf idi:

13 Kasım 2010

Allah bu memleketi cemaatÇİLİKten korusun! Amin (1-4)

Şaban Şimşek (Yeni Akit)

Bugün, gelişmeler onu gösteriyor ki, cemaatler arasında (cemaatlerin dışından gelenleri bir tarafa bırakalım) kıyasıya bir "devlette yer kapma savaşı" yaşanmakta (*devleti ele geçirmek tabirini kullanmak istemiyorum*) ve bunu yaparken de diğerlerini ötekileştirme, büyümelerine engel olma, mümkün olduğu kadar zayıflatma, sistem dışına itme gibi altıncı kol faaliyetleri sürdürülmektedir.

(...)

Açık yüreklilikle ve cesaretle söylemek gerekiyor. *Dün millet paylaşmak için (tabii İslam adına ve o insanları kurtarmak için!) yapılan örtülü mücadeleden devleti (n zenginliğini) paylaşmak üzere verilen örtülü bir savaşa dönüşmüş durumdadır!*

(...)

Evet, yaşanan gerçeklik budur... Bunu görmezden gelmenin, yok saymanın, üstünü örtmenin (en azından uzun vadede) kimseye ya da gruba faydası yoktur, olmayacaktır. Çünkü bu süreçte herkesin bir yanından çekiştirdiği devlet (iç bünye itibarıyla) giderek zayıflayacaktır, diye devam etmiştim. Bir de yanlış anlaşılmayı önlemek için şu açıklamayı yapmıştım:

Burada "cemaatÇİLİK'le" kastettiğim, özetle; mensubu olduğu cemaati adına yapılan, *diğer insanlara yaşama hakkı tanımayan, devletin tüm makam, mevki ve zenginliğini de kapsayan kişisel ve kurumsal anlamdaki bencillikler (egoizm)* idi. Bununla elde edilenlerin kurumsal ağırlık kazanması ve belli bir amaca yönlendirilmesi ise ülkemizde şimdiye kadar hiç görülmemiş bir organizasyonun (ki bugün buna 'paralel devlet' diyoruz) alt yapısını oluşturuyor(du).

15 Temmuz'un Ardından

Ne yazık ki bu uyarıların herhangi bir faydası olmadı; elbette benzer uyarılar yapan başkaları da vardı. Ama netice itibariyle bütün bu gelişmeler görmezden gelindi, yok sayıldı! Siyasi iktidarın ve devletin bu lanet örgütle birlikteliği devam etti!

Küsmedik, yılmadık, dost acı söyler misali uyarılarımıza devam ettik:

Tarih: 26 Şubat 2015, 4 Mart 2015

Paralel Yapı'dan Canlı Yayın!.. (1, 2)

İdarecilerin tutumlarını, FETÖ, ile nasıl işbirliği içerisinde olduklarını bütün çıplaklığıyla gazetede ki köşeme taşıdık ve fiili darbeye teşebbüs edilmeden yaklaşık *bir buçuk yıl önce* şöyle dedim:

“Eğer o gün (2010'daki uyarılarım sonrasında (!) gereken tedbirler alınsaydı bugün bu kadar sıkıntılar yaşanmayacak, kurusuyla-yaşıyla insanlarımız yanmayacak, millet parçalara bölünmeyecek, ülke enerjisini boşa harcamayacak, devletimiz de bu kadar BÜYÜK BİR TEHLİKE ALTINA GİRMEYECEKTİ.”

Tarih: 11 Mart 2015

Sınav Yoluyla “Paralel Devlet” Nasıl Olunur?!

Bu yazılarda doçentlik jürilerinin nasıl ayarlandığını, nasıl işlediğini, oyuncularıyla, sahnesiyle, replikleriyle adeta bir sinema filmi gibi anlattık...

-Sınava girecek olan sen misin?

-Evet, Hocam!

Hoca genç meslektaşına heyecanlanacak bir şey olmadığını, nihayetinde *herkesin bu yoldan geçtiğini*, jürinin de bir şans olarak (!) *ehven bir jüri olduğunu* filan söyleyerek moral veriyor. *Elinden tutup birlikte sınav katına çıkıyorlar* ve bir süre sonra da sınav başlıyor.

15 Temmuz'un Ardından

Figüran Hoca olayın farkındadır; beş kişilik jürinin ilk üçü malum yapılanmadan, dördüncüsü ise kategorize etmek zor ama diyelim ki ortallardan!.. Aday, ilk üç jüri üyesinin (Başoyuncu Hoca'lar) sorduklarına hiç de fena cevaplar vermiyor. Ama nedendir bilinmez, dördüncü jüri üyesinin sorduklarında (Yardımcı oyuncu Hoca) oldukça zayıf, beşincininkilerde (Figüran Hoca) ise neredeyse hiç cevap yok!.. İkinci tur soru faslı da aynen böyle geçiyor.

Nihayetinde karar aşamasına geliniyor. Jüri başkanlığını yapan yardımcı oyuncu Hoca Figüran Hocaya dönerek;

-"(...) *Hoca sorulara sizden başlamıştık, karar için diğer hocalardan başlayalım isterseniz.*" diyor ve ilk üç üyeye (Başrol oyuncular) soruyor:

-"*Evet, arkadaşlar, kararınız?*" Özellikle ikisinin bu tür sınavlarda adaya kök söktürdüğü iyi bilinen üç üye de çok sakin ve tereddütsüz bir şekilde tek kelime ile cevap veriyorlar:

-"*Olumluyum.*"

Beşinci Hoca yani nam-ı diğer Figüran Hoca'nın kullanacağı oyun bir anlamı kalmamıştır artık. Zira o an itibarıyla adayın "*Garanti 3 ve Uyumlu +1 oy*" ile doçentlik kararı alınmıştır!.. Lakin yine de sessiz kalmaz ve duruma açıklık getirmek ister: "*Ya arkadaşlar bakın, siz de gördünüz, ne sorduysam bilemedi; teoriği zayıf, pratiği de öyle. Yani ameliyatı fiili olarak yapması, becermesi bir yana nasıl yapıldığını sözel olarak dahi anlatamıyor. Tarif ettiğim olguyu (hasta) kavrayamıyor, bildiği şeyleri bile hasta üzerinde kullanamıyor. Sonuç itibarıyla bu kardeşimiz henüz 'hocalık olgunluğuna ulaşmış değil!?'."*

Hocalar bu sözleri sanki hiç duymamışçasına önlerine bakarlar; verdikleri karardan emindirler. Beşinci hoca o zaman daha iyi anlar ki bu jüride gerçekten ve sadece bir figürandır o. Ama işin peşini de bırakmaz, şerhine devam eder:

15 Temmuz'un Ardından

-*"Arkadaşlar bakın bu çocuğu bu haliyle doçent yapmak bilime ihanettir. Bunun yapacağı şey Ankara, İstanbul'daki büyük hastanelerin birine gidip en az altı ay hastaları takip etmek, ameliyatları görmek, imkan ölçüsünde de yapmaktır. Bu onun için de iyi olur. Sonra gelsin yine doçentliğini verelim; nasılsa jüri yine biz değil miyiz?!"*

Üyelerde cevap yoktur; kararlı(!) duruşlarında bir değişiklik olmaz... Durum böyle olunca Başkan da artık bu işi sonlandırmak ister:

-*"Evet, arkadaşlar karar böyle çıktığına göre adayı (sonucu bildirmek üzere) içeri alalım."*

Aday salona alınır. Başkan klasik bir giriş konuşmasından sonra sorar:

-*"Doktor Bey, sence nasıl bir sınav verdin?"*

Adayın boynu büküktür, zira sınavda iyi olmadığını biliyordur. Dürüst davranır;

-*Hocam tutuktum.*

Bundan sonrası Başkan için epeyce zor olmuştu. Zira *"iyi değildim"* anlamında açıkça *"tutuktum"* diyen bir adaya *"... Evet ama jüri (bu tutukluğunu heyecanına bağladı ve oy çokluğuyla) seni başarılı buldu, doçent olmana karar verdi"* demek kolay olmadı!..

Ve buradan devleti nasıl derinden derine ele geçirdiklerini şu cümlelerle ifade ettim:

... Ama kanımca asıl kötü olanı bu yapılanmanın bu şekilde ürettiği doçentleri belli alanlara, fakültelere, üniversitelere yerleştirmesi ve buralara hakim olduktan sonra da kendilerinden olmayan *hiç kimseyi* (sağcı-solcu, dinli-dinsiz, namazlı-namazsız fark etmez) mücavir sahaya dahi yaklaştırmamasıdır. Yani herkesin ortak malı olan devletin bir parçasını adeta bu yapılanmanın özel mülkü haline getirmesi, bu parçayı devletin hemen her kurum ve kademesinde elde edilen diğer parçalarla birleştirmesi ve böylece

15 Temmuz'un Ardından

devlete hakim olmasıdır; ismiyle "Parelel Devlet" denilen şey, cismiyle budur."

Evet, bu "meşum, melun ve menfu" diye sıfatlandırdığımız hareketin asıl hedefi olan devleti ele geçirme faaliyetleri işte böyle yürütüldü! Her türlü hile ve desise, akla hayale gelmeyecek yol ve yöntem, para, kadın, tarih, din, kültür dahil her değerimiz kullanıldı, insanların duyguları sömürüldü, sınavlarda yahut başka sahalarda hakları yendi...

Planın birinci aşaması böyle idi... ikincisi aşama ise kendiliğinden gerçekleşecekti...

Devletin bütün kurumları bu şekilde ele geçirilince kıpırdayamaz duruma gelen siyasi iktidar kendiliğinden buharlaşacak, makamlarını kuzu kuzu teslim edecekti! Üstelik bütün etkin güçler (ordu, polis, adli güçler, sivil kolluk kuvvetleri, gazeteler, televizyonlar, üniversiteler vs ellerinde ya da mevcut iktidara karşı olmak babında yanlarında olacağı için de bir tepki olmayacaktı... Dahası Batı'dan yükselen alkış sesleri, "*bizim çocuklar başardı*" nidaları, moral motivasyon olacak "*Aferin*" alacaklardı!

Üçüncü aşama zaten gerekmeyecekti!..

Yani o bildik darbelerin alameti farikası olan "Namlusunu milletine doğrultan tank görüntüsü, fiili müdahale" olmayacaktı!

Son anlara kadar iyi işledi plan. Ama nedense acele edildi.. 3-5 sene daha bekleyemediler. 7 Şubat 2012'de can damarına dokundular; The Cemaat, hukuk kisvesine bürünmüş mankurtları aracılığıyla, resmen, MİT adlı sarıkıza, yani memleketin bütün kozmik sınırlarına, her türlü çamaşırına! sahip olmak istedi!..

İşte öküzü ölüm ortaklığının bozulduğu, "Ne istediler de vermedik?" denilecek kadar sıkı fıkı *at pazarlığının* resmen bittiği nokta burası idi! Bu cümle ile sadece bugünkü iktidara çattığım filan da anlaşılmasın, şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki bu örgütün *merhum Ecevit de dahil siyasilere arası hiç kötü olmadı* hatta askerle bile!

15 Temmuz'un Ardından

Zira araştırmacılara göre örgüt ya da Cemaat, her neyse, en büyük atılımını 12 Eylül darbesiyle birlikte gerçekleştirdi!

Sarıkoz meselesinden sonrası malum... Kız, Allah'ın emri Peygamber'in kavliyle (!) verilmeyince, mevcut hukuk düzeni içerisinde kanunlara uyan ama gerçekte asla meşru olmayan yollara başvuruldu: *Kritik noktalardaki kriptolar sahneye çıktı: kimi eline hukuk kitabını, kimi gazetesini televizyonunu, kimi parasını-pulunu-kasasını-kesesini, kimi futbol yahut basketbol topunu, kimi de akademik titrini-cüppesini aldı ve kamu gücünü yetkisini olanca hoyratlığıyla kullandı.* Bu şekilde iş, hesapta olmayan üçüncü aşamaya geçmek zorunda kalmadan ara bir formülle kotarılmaya çalışıldı.

Ama ne olduysa 15 Temmuzda oldu... O geceye ait kesinlikle çok bilinmeyen şeyler var ama demek ki "Ya herro ya merro" noktasına gelinmişti.

Öyle ya darbenin eşref saatinin (!) gece yarısı olduğu bunca tecrübe ile sabitken(!) akşamdan bu işe kalkışmanın manası neydi? Anlaşılan bu gayri meşru çocuk için erken doğum kaçınılmaz olmuştu, zorla doğurtulmalıydı! ve senaristbaşı kararını verdi. Tıbbi tabirle "medikasyonel/fiziksel travmay'a" geçildi. Vicdansızca, hayasızca karadan, havadan, denizden Anadolu Anne'nin karnına, bağrına yüklenildi ama normal doğum yolları kapalı idi. Vatan evladı sivil ve bir kısım silahlı güçler hayatlarını ortaya koyarak bu alçaklığa "Hayır" dediler, doğum gerçekleşmedi.

İblisin mankurtları öyle emir almış olmalıydı ki bu sefer kasaturayı çektiler sezeryane geçtiler.

TBMM, özel kuvvetler dahil devletin en kritik birimlerinin yanında, sokağa çıkan halka, yani kardeşlerine, annelerine, babalarına, amcalarına, teyzelerine, arkadaşlarına(!), öğretmenlerine, öğrencilerine... (kendilerini koruması için onlara verdiği silahlarla) doğrudan ateş açtılar!

15 Temmuz'un Ardından

Anadolu Annesinin 252 evladı toprağa düştü! Binlercesi de yaralandı, gazi oldu!

**P. Astsb. Bçvş. Ömer
Halisdemir,
İlhan Varank,
Erol Olçok,
AbdullahTayyip Olçok,
Mustafa Yaman,
Sedat Kaplan,
Ümit Çoban,
Yalçın Aran,
Murat Akdemir,
Mustafa Direkli,
Ramazan Konuş,
Serhat Önder,
Yasin Yılmaz,
Muhammet Yalçın,
Recep Gündüz,
Hüseyin Kısa,
Halil İbrahim Yıldırım,
Fazıl Gürs,
Metin Arslan,
Osman Yılmaz,
Mehmet Oruç,
Lokman Oktay,
Mahmut Coşkunsu,
Muhammed Ali Aksu,
Muhammed Ambar,
Mustafa Cambaz,
Mustafa Kaymakçı,
Yasin Naci Ağarođlu,
Volkan Pilavcı,
Ömer Can Açıkgöz,
Mustafa Avcu,**

**Murat Kocatürk,
Mehmet Karaaslan,
İbrahim Yılmaz,
Muhammed Fazlı Demir,
Necati Sayın,
Selim Karakoç,
Tolga Ecebalın,
Ümit Çoban,
Ümit Yolcu,
Yakup Kozan,
Yusuf Elitaş,
Emrah Sapa,
Hasan Yılmaz,
Ümit Güder,
Samet Cantürk,
Ali İhsan Lezgi,
Yasin Yılmaz,
Ali Anar,
Eyyüp Oğuz,
Nedip Cengiz Eker,
Serdar Gökbayrak,
Yasin Bahadır Yüce,
Bülent Yurtseven,
Murat Alkan,
Ahmet Oruç,
Cüneyt Bursa,
Mucip Arıgan,
Burak Cantürk,
Fahrettin Yavuz,
Hakan Yorulmaz,
Adil Büyükcengiz,
Burhan Öner,**

15 Temmuz'un Ardından

Haki Aras,
Ahmet Kara,
Fatih Kalu,
Askeri Çoban,
Celaleddin İbiş,
Emrah Sağaz,
Fatih Satır,
Halil Işılar,
Akın Sertçelik,
Ayhan Keleş,
Cemal Demir,
Halil Kantarcı,
Cengiz Polat,
Salih Alışkan,
Suat Aloğlu,
Timur Aktemur,
Ömer Takdemir,
Sümer Deniz,
Yusuf Çelik,
Dursun Acar,
Alpaslan Yazıcı,
Akif Altay,
Münir Murat Ertekin,
Mustafa Tecimen,
Önder Güzel,
Cennet Yiğit,
Gülşah Güler,
Ufuk Baysan,
Fikret Metin Öztürk,
Kübra Doğanay,
Muhsin Kiremitçi,
Zeynep Sağır,
Demet Sezen,
Erol İnce,
Biol Yavuz,

İhsan Yıldız,
İzzet Özkan,
Mehmet Şefik,
Akif Kapaklı,
Çetin Can,
Hakan Ünver,
Hasan Kaya,
İsmail Kefal,
Lokman Biçinci,
Mete Sertbaş,
Mustafa Koçak,
Yunus Emre Ezer

Faruk Demir,
Halil Hamuryen,
Hüseyin Gora,
Hurşit Uzel,
Hüseyin Kalkan,
Fevzi Başaran,
Hakan Yorulmaz,
Feramil Ferhat Kaya,
Niyazi Ergüven,
Mustafa Aslan,
Muhammet Oğuz Kılınç,
Mehmet Karacatilki,
Murat Ellik,
Seher Yaşar,
Mehmet Demir,
Köksal Kaşaltı,
Mehmet Çetin,
Münir Alkan,
Mehmet Şevket Uzun,
Ozan Özen,
Mustafa Serin,
Halit Gülser,

15 Temmuz'un Ardından

Zafer Koyuncu,
Hüseyin Goral,
Hüseyin Kalkan,
Serhat Koç,
Varol Tosun,
Edip Zengin,
Velit Bekdaş,
Yakup Sürüc,
Turgut Solak,
Seyit Ahmet Çakır,
Sevda Güngör,
Mehmet Demir,
Kemal Tosun,
Hasan Gülhan,
Meriç Alemdar,
Mehmet Akif Sancar,
Yunus Uğur,
Fırat Bulut,
Ayşe Aykaz,
Barış Efe,
Mehmet Ali Kılıç,
Mahir Ayabak,
Murat Mertel,
Murat Naiboğlu,
Ahmet Kocabay,
Ahmet Özsoy,
Mehmet Yılmaz,
Onur Ensar Ayanoğlu,
Onur Kılıç,
Cuma Dağ,
Erhan Dural,
Volkan Canöz,
Mehmet Kocakaya,
Erkan Yiğit,
Serkan Göker,

Fuat Bozkurt,
Oğuzhan Yaşar,
Aydın Çopur,
Beytullah Yeşilay,
Erdem Diker,
Erkan Er,
Gökhan Eser,
Hasan Altın,
Mehmet Kocakaya,
Mehmet Güder,
Mehmet Ali Urel,
Hasan Yılmaz,
Yıldız Gürsoy,
Uhud Kadir Işık,
Türkmen Tekin,
Suat Akıncı,
Ali Alıtkan,
Aytekin Kuru,
Ahmet Oruç,
Mehmet Oruç,
Yusuf Çelik,
Ömer İpek,
Murat İnci,
Mustafa Solak,
Emin Güner,
Köksal Karmil,
Vahit Kaşçıoğlu,
Vedat Barceğci,
Mutlu Can Kılıç,
Tahsin Gerekli,
Şükrü Bayrakçı,
Ömer Cankatar,
Recep Büyük,
Batuhan Ergin,
Erkan Pala,

15 Temmuz'un Ardından

Kader Sivri,
Orhun Göyten,
Ömer Cankatar,
Samet Uslu,
Battal İlgün,
Şeyhmus Demir,
Şirin Diril,
Özgür Gençler,
Vedat Büyükközaş,
P. Kur. Alb. Sait Ertürk,
Topçu Astsb. Kd. Bçvş. Bülent
Aydın,
P. Uzm. Çvş. Halit Yaşar Mine,
Rüstem Resul Perçini,
Mesut Acu,
Resul Kaptancı,
Fatih Dalgıç,
Murat Demirci,
Sevgi Yeşilyurt,
Şenol Sağman,
Zekeriya Bitmez,
Yılmaz Ercan,

Jouad Merroune,
Cemal Abuatuye,
İbrahim Ateş,
Muzaffer Aydoğdu,
Osman Arslan,
Davut Karaçam,
Alper Kaymakçı,
Necmi Bahadır Denizcioğlu,
Mehmet Şengül,
Özkan Özendi,
Hakan Gülşen,
Mehmet Gülşen,
Osman Evsahibioglu,
Lütfi Gülşen,
Mesut Yağan,
Gökhan Yıldırım,
Mustafa Karasakal,
Selim Cansız,
Medet İkizceli,
Tevhit Akkan,
Bülent Karalı,
Hüseyin Güntekin

Ruhları şad mekanları cennet olsun.

Şükür ki evlatlarının sahip çıktığı Anadolu Anne, gün doğmadan
bu kriminal sezaryenden kurtuldu!

Ardından malum büyük bir kaos yaşandı...

Sezaryeni yapanlar, kasaturayı satanlar, o dükkanda çalışanlar
ve hatta oradan incik boncuk satın alanlar dahil ne olduğu çok da
ortaya konulmadan/konulamadan OHAL uygulamalarıyla kriminalize
edildi!

Bu işe dahil olma, cezayı hak etme ölçütleri bir türlü ortaya
konmadı, konamadı. Devlet oraganizasyonu içerisinde bu işler için

15 Temmuz'un Ardından

mekanizma kurulmadı, kurulamadı. Öyle ki haksızlığa uğradığını düşünen insanlar başvuracak bir kurum, makam bulamadı. Hukukçu olmayan amirler adeta kendi kurumlarının mahkemesini oluşturdular. "Ne kadar çok FETÖ'cü atarsan o kadar iyi/gözde/yeri garanti idarecisin ve FETÖ'den yana değilsin"

İşte bu sebeple ben de gazetede ki köşemi "İtiraz Masası" olarak ilan ettim:

Şimdi size gelen feryatların birinden küçük bir pasaj sunayım:

Özetle, şanslılardan biri (belki general olduğu içindir!) mahkemeye çıkabilmişti. *İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 2016-3761 D.İş sayı ile verdiği kararda...*

"...geçen süre içerisinde toplanan delillere göre darbe faaliyetini organize edip yönlendirdiği anlaşılan FETÖ/PDY terör örgütü ile ilişkilerinin bulunduğu dair tespit olmadığı, şüpheliler gibi sağlık sınıfında faaliyet gösteren tüm askeri şahıslar hakkında darbeci askeri kanat tarafından göreve devam kararı verildiği, faaliyette buldukları konuların muharip unsur barındırmaması..." gerekçesiyle tahliye edildim. Ancak tutuklu olduğum süreçte, 27 Temmuz 2016 tarih ve 29783 2. Mükerrer sayılı Resmi Gazete ekinde yayınlanan ve 668 sayılı KHK'nın 4/1-a maddesi gereğince hakkımda "kamu görevinden çıkarılma" kararı verilmiştir.

İşin daha da vahim yanı eşinin de herhangi bir gerekçe gösterilmeden devlet memurluğundan çıkarılması idi; yani eş durumundan ihraç!

Bu noktada söylenmesi gereken son şey sanırım şu cümle olmalıdır: "Acılar ortaktır ama suçlar şahsidir."

Daha pek çok şey var elbette, bir konuşmaya sığmayacak. Ama bir cümle ile şunu söyleyelim ki *"Maalesef bu işte 10,20 hatta 50 yılın hesabını yapan; memlekette birliği, dirliği sağlayacak, gönülleri kazanacak, insanları Pensilvanya' dan kurtarıp bu topraklara bağlayacak bir devlet akli oluşturulmadı."*

15 Temmuz'un Ardından

O çok sıcak günlerde, kalemin namusu gereği olarak şunları da yazmıştım:

"Evet OHAL şartlarındayız, bu dönemin kendine özel hukuku olacak. Tamam ama unutmamak gerekiyor ki sıcak savaşın bile belli hukuk kuralları vardır; delilsiz, savunmasız, yargısız infaz ol(a)maz, zan ile ceza veril(e)mez. Fetö gibi dünyanın en alçak, en ahlaksız çetesi bile olsa, 'ebed müddet' iddiası olan bir devletin bu prensiplere aykırı davranması düşünülemez. Evet, tekrar edelim; her ne olursa olsun suçla cezanın müteakiliyeti mutlaka gözetilmeli, suçun şahsiliği prensibi asla göz ardı edilmemeli, mahkeme özelliği olmayan birimlerce verilen cezalar hiçbir suretle ger dönüşümsüz 'nitelikli idam' hükmünde olmamalıdır. Aksi bir durum, yapılan işlerin, onu yapan birimlerin ve hatta devletin meşruiyetini tartışılır hale getirir."

Şükür ki son zamanlarda hukuk sanki biraz daha iyi işliyor, daha ince elenip sık dokunuyor. Kolay değil elbette, bu konuda ciddi çabalar gösterildiğini de görüyoruz. Ancak yine tıp tabiriyle, cerrahi işlemler tamam ama rehabilitasyonda ciddi sorunlar var! Yukarıdaki örnekte olduğu gibi aklananların haklarının iadesine yanaşılmaması, goygoyculuk yapan süfli idarecilerin yaptıklarının yanına kâr kalması vicdanları yaralıyor, bunları yapanların iyi niyeti hakkında millet şüpheye düşürülüyor. Bir de "FETÖ Borsası" iddiaları var ki... Oraya hiç girmeyelim.

Bu arada evet, on binlerce suçlama, gözaltı, tutuklamalar vesaire oldu ama ilginçtir ki bunların arasında bir tane bile siyasetçi yok; belki Hakan Şükür hariç! Doğrusu siyasiler topu, sonradan ismi silinmiş olsa da o usta gölcüden çok daha iyi çevirdiler. Futbol deyimiyle hepsi birer "gizli santrafor" oldu. Mübareklerini ve gollerini sıraladılar; bir o kaleye bir bu kaleye! Hakem istisnasız hepsini nizami saydı. Neticede bir de baktık ki maçın sonunda yegâne galip olan onlar! Ve bu sebeptendir ki o günlerden bu yana, her birinin arabasının arkasında şöyle yazıyor: "O şimdi (FETÖ'nün kökünü kazımaya naçiz vücudunu vakfetmiş!)"

15 Temmuz'un Ardından

Hani çocukluğumuzda senede bir iki defa sinemaya giderdik de sonra yıl boyunca yine birbirimize anlatırdık ya! İşte onlardan bir replik şöyleydi: Film öyle derdi ama Allah öyle der mi bilemem...

Bu noktada, 3-4 yıldır Kur'an'ı anlamak adına yaptığım çalışmalarda sıkça rastladığım bir uyarıyı dile getirmek isterim: *"Ey iman edenler! Allah gizli saklı yaptığınız her şeyi bilir. Hesap gününde, bu dünyada ne yaptınızın şüphesiz tamam karşılığını alacaksınız!"*

Evet, işte bu sebeplerle, bildik darbe ölçütlerine göre "Girişim" diye nitelendirilen bu olaya ben "Darbe" diyorum.

Çünkü belki iktidarı alaşağı edemediler ama millete ve hatta devlete darbeyi vurdular. Millet ve aileler; baba-oğul, abi-abla, kardeş, akraba, komşu ikiye bölündü. Devlet ise çok kan kaybetti; generalinden hakimine, akademisyeninden polis müdürüne, öğretmenine kadar ehliyet ve liyakat icap ettiren noktalar boşaldı, insanların maddi manevi dünyasında çalkantılar, birbirlerine, devlete ve hatta dine karşı derin bir güven kaybı oluştu.

Evet, nasıl bir darbeydi? Birkaç cümle daha ilave edip sonuca gelelim:

-Alışılmadık bir şekilde *"söylemi irticayı önlemek olmayan"* bir darbe idi bu! İrticanın yani sert/rasdikal/hard İslâm yerine, yumuşak/soft/light İslâm konacaktı.

-Silahlı güçlerin (asker, polis) başaktör değil sadece operasyonel güç olarak kullanıldığı, yani yardımcı rolde olduğu bir hareket idi.

-Askeri merkezlerin, polis merkezlerinin, özel kuvvetlerin, doğrudan ateş altına alındığı bir darbe idi. Halka ve onun temsil edildiği TBMM'ye de doğrudan ateş açılan bir darbe idi. Bu babda haklarını teslim etmek gerekir ki siyasiler TBMM içinde bu ahlaksız saldırıya karşı sağlam duruş sergiledi!

15 Temmuz'un Ardından

-Siyasi otoritenin resmen ve alenen direndiği, halkın siyasi otoritenin başı tarafından sokağa çağırıldığı ve bu bağlamda direniş gösterdiği bir darbe idi.

-Minarelerden selaların okunduđu bir darbe idi.

-İlk defa bu kadar "kurmay aklından" uzak olarak uygulamaya konan bir darbe idi. Zira 4-5 sene daha bekleyebilselerdi, çekirdekten yani soruları vererek kazandırdıkları askeri liselerden başlayarak yetiştirdikleri subayları orgeneral yani ordu komutanı düzeyine gelecek ve muhtemelen ordu içinden bir direnişle karşılaşmayacaklardı! Darbenin akşamdan başlatılması da cabası oldu tabi.

Bunlara daha pek çok şey daha ilave edilebilir elbette.

İşte bütün bunlarla bu darbe girişimi hareketi ülkemizde bir ilkti, diğerlerine benzemiyordu. Zira bunu ilgili kitabımda şöyle açıklamıştım:

"...Ancak Amerikalı stratejistler, giderek iletişim çağının içine girilen 1970' lerin dünyasında klasik yöntemin artık çok da işe yaramayacağını, sadece askerle yapılan müdahalelerin fazla kalıcı olamayacağını, aksine karşıt hareketler doğurabileceğini, dahası Türkiye ekonomisini geri götürerek kendileri için de kârdan ziyan bir durum oluşturacağını gördüler ve işin içine bir de din ögesi sokmanın, yani darbeyi din temelli bir yolla ve çatışmadan kotarmanın çok daha etkin ve kalıcı olacağına kanaat getirdiler."

Neden bir Türk (Fethullah Gülen) ve bir imam seçilmişti?

ABD'nin ılımlı İslam için bir Türk'ü seçmesi ise kanımca, vücuda getirilecek hareketin, yüzyıllarca İslam'ın bayraktarlığını yapıp hilafeti uhdesinde bulundurmuş olan büyük Osmanlı'nın mirasına sahip güçlü bir Türkiye'nin İslam dünyasında sahip olacağı etki alanının diğer Müslüman ülkelere göre daha yüksek olması ihtimali sebepleriyledir.

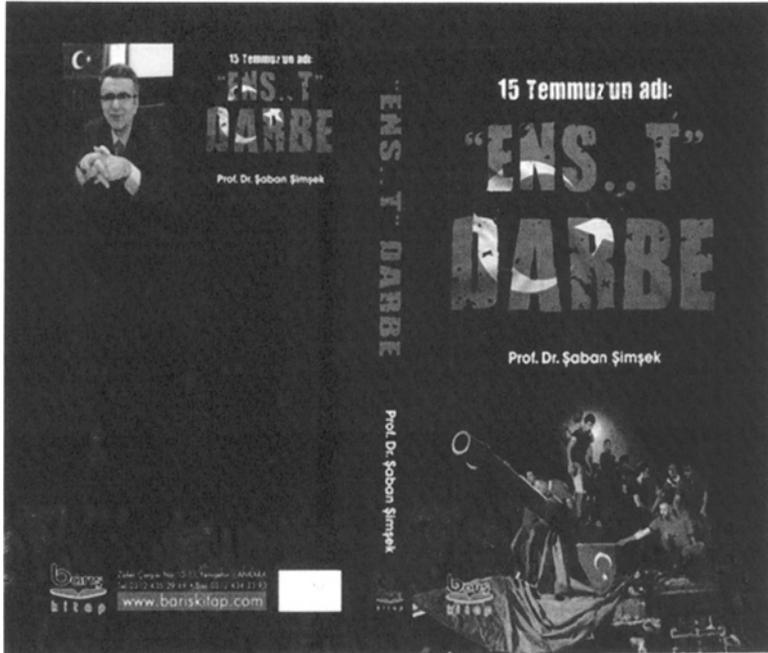
The Cemaat'in bütün dünyada okullar kurmasına izin verilmesi ve açıktan desteklenmesi ise Fethullah Gülen'e biçilen dünya çapındaki rolle ilgilidir. Burada, FETÖ, Batı'nın "Light Islam" dediği ılımlı İslam'ı

15 Temmuz'un Ardından

oluşturma ve bu bağlamda bu dinin halifesi olarak dünyadaki tüm Müslümanların dönüştürülmesi ile görevlendirilecek, ABD'de onun aracılığıyla dinin ve Türkiye'nin gücünü kullanarak artık tankıyla, tüfeğiyle değil, yetiştirilen bu yeni sivil toplumla dünyayı yönetecekti!

Evet, bu bir "Darbe Girişimi" değil "Darbe" idi. Nedenini kitabımızın arka kapağında okuyalım:

"...Ama 15 Temmuz'da yıllardır aynı çatı altında yaşadığımız, ekmeğimizi, suyumuzu paylaştığımız, beraber sevinip beraber üzüldüğümüz kardeşlerimiz(!) bize, yani kendi annelerine, babalarına, kardeşlerine akrabalarına, komşularına, silah arkadaşlarına, vatana, millete, bayrağa, devlete, siyasal sisteme, TBMM'ye Cumhurbaşkanına, kısaca tüm özdeğerlerimize tecavüz etmeye kalkıştı. Tıpkı, Darwin'den mülhem diğer tüm duygu, düşünce, akli ve vicdani meleklerini kaybedip cinsel şehveti tek düşünce-amaç haline getirmiş şifa bulmaz klinik vaka psikopatlar gibi! Bu sebeplerle bu darbeye en çok yakışan isim, kelime iğrenç de olsa 'ENSEST DARBE', darbecilerin ön adları da 'TECAVÜZCÜ' dür."

15 Temmuz'un Ardından

Düşündürücü bir dip notu ile konuşmamı sonlandırıyorum:

Bu kitabın basımında ve ücretsiz dağıtımında sponsor olan 8 Belediye başkanından hiçbiri akabindeki seçimde aday gösterilmedi!

Bu kitabın yayımında (kitap satın alarak) katkıda bulunan;
Çayırova (Kocaeli) Belediyesine
ÇAYKUR Genel Müdürlüğüne
Rize Belediyesine
Trabzon B.Ş. Belediyesine
Ardeşen (Rize) Belediyesine
İyidere (Rize) Belediyesine
Çayeli (Rize) Belediyesine
Güneysu (Rize) Belediyesine
Şükranlarımı sunuyorum.

Allah bu millete, memlekete bir daha 15 Temmuz yaşatmasın. Amin.

Hepinizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

13 Temmuz 2021/DENİZLİ

**TEMMUZ
PANELİ**

“15 Temmuz’un Ardından” 2021

FETÖ terör örgütü, halk tarafından seçilmiş meşru hükümeti devirerek demokratik yönetimi rafa kaldırmayı hedefleyerek Temmuz 2016 yılında darbe girişiminde bulunmuştur. 251 vatandaşımızı şehit ederek sebep ve sonuçları ile pek çok açıdan sorun üreten ve değerlendirilmesi gereken bir kaos sürecini doğurmuştur. Sonuçları bakımından siyasi, dini, tarihi, toplumsal, psikolojik yönlerinin irdelenmesi konunun oluşturduğu sorunları gelecek kuşaklara çözülmüş şekilde, halkımızın kazandığı bir demokrasi zaferi olarak aksettirmek için oldukça önemlidir.

Elinizdeki bu çalışma Pamukkale Üniversite bünyesinde konunun belli bir kesitini içeren araştırmalardan oluşmaktadır. Temennimiz demokrasinin her şartta ve durumda egemen olmasıdır.